



KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. E02-22

(Prot. Nr.20.2 §)

2011.gada 29.aprīlī

Par pārkāpuma konstatēšanu

un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr.1613/10/0302/10

Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībā

14.07.2010. Konkurences padome saņēma AS „PKL Flote” 13.07.2010. iesniegumu Nr.359/07-10i (turpmāk tekstā – Iesniegums).

Iesniegumā AS „PKL Flote” (turpmāk arī – PKL Flote), atsaucoties uz Konkurences padomes 24.03.2009. lēmumu Nr.E02-8 (turpmāk- Lēmums), lūdz ierosināt lietu par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas un 14.panta trešās daļas pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībā laika posmā no 01.01.2010. līdz 30.06.2010.

PKL Flote Iesniegumā informē, ka Rīgas brīvostas pārvalde (turpmāk arī – RBP) neievēro Konkurences padomes Lēmuma nolemjotās daļas 2.1., 2.2., 2.5. un 2.6. punktā noteiktos tiesiskos pienākumus.

Konkurences padome 14.09.2010. ierosināja lietu Nr. 1613/10/0302/10 *Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībā, kā arī pieņēma lēmumu Nr.67 Par lietas neierosināšanu daļā Par AS „PKL Flote” 13.07.2010. iesniegumu.*

Izpilddirekcija lietā ieguva informāciju no Rīgas brīvostas pārvaldes, AS „PKL Flote”, kuģu aģentiem, kuriem pēc AS „PKL Flote” norādēm ir bijusi liegta iespēja saņemt tai piederošo velkoņu pakalpojumus – SIA „ESTMA”, SIA „RIX Shipping”, SIA „Alpha Shipping Company”, AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA”, SIA „Rīgas Centrālais termināls”, kā arī SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” un SIA „Rīgas Pasažieru termināls”.

Rīgas brīvostas pārvalde, reģ.Nr. 90000512408, juridiskā adrese: Rīga, Saivas iela 40, LV-1030.

PKL Flote, akciju sabiedrība, reģistrēta komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.40003643581, juridiskā adrese: Rīga, Tvaika iela 37a, LV-1034.

Izvērtējot Iesniegumā ietverto, kā arī papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkurences padomes iepriekš pieņemtie lēmumi

Konkurences padome 24.03.2009. pieņēma lēmumu Nr.E02-8 *Par lietas izpētes izbeigšanu daļā un pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu daļā*. Šajā lēmumā Konkurences padome noteica divus konkrētos tirgus - Rīgas brīvostas apsaimniekošanas tirgu un velkoņu pakalpojumu tirgu Rīgas brīvostā. Rīgas brīvostas apsaimniekošanas (pārvaldīšanas) tirgus un velkoņu pakalpojumu tirgus Rīgas brīvostā ir saistīti tirgi, jo velkoņu pakalpojumu sniegšana bez ostas infrastruktūras nav iespējama. Attiecīgi RBP, būdama dominējošā stāvoklī Rīgas brīvostas apsaimniekošanas tirgū, spēj būtiski ietekmēt tirgus dalībnieku saimniecisko darbību un konkurenci ar Rīgas brīvostas apsaimniekošanu saistītajos konkrētajos tirgos. Konkrētais tirgus, kurā izvērtēta Rīgas brīvostas pārvaldes rīcības ietekme uz konkurenci, ir velkoņu pakalpojumu tirgus Rīgas brīvostā. Tāpat šajā lēmumā tika konstatēts, ka Rīgas brīvostas pārvalde kā tirgus dalībnieks saskaņā ar Likumu par ostām atrodas ekonomiskā izņēmuma stāvoklī ostas apsaimniekošanas tirgū Rīgas brīvostā, kas pārlicinoši norāda, ka tā šajā tirgū ir dominējošā stāvoklī un uz to attiecas Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktais dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums. No Likuma par ostām 18.panta izriet, ka Rīgas brīvostā pieejamo pakalpojumu sniegšanu var uzticēt veikt komercsabiedrībām. Līdz ar to situācijā, kad RBP sniedz pakalpojumu tajā jomā, kuru pati regulē, slēdzot līgumus ar komercsabiedrībām, tai ir iespēja un saimnieciska interese, izmantojot dominējošo stāvokli ostas apsaimniekošanas tirgū, sev piemērot labvēlīgākus nosacījumus nekā konkurentam velkoņa pakalpojuma sniegšanas tirgū.

Iesnieguma izvērtēšanas brīdī nav faktu, kas liecinātu par tādu apstākļu maiņu minētajos tirgos, lai pārskatītu šos secinājumus.

Konkurences padome 29.04.2010., pieņemot lēmumu Nr.E02-31, konstatēja, ka 1) RBP laika periodā no 07.04.2009. līdz 01.10.2009. nav izpildījusi Konkurences padomes 24.03.2009. lēmuma Nr.E02-8 *Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas ģenerālklausulā un 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībās* nolemjotās daļas 2.2., 2.3., 2.4. un 2.5. apakšpunktos uzliktos tiesiskos pienākumus; 2) RBP laika periodā no 07.04.2009. līdz 01.10.2009. izpildījusi ar kavēšanos Konkurences padomes 24.03.2009. lēmuma Nr.E02-8 *Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas ģenerālklausulā un 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībās* nolemjotās daļas 2.1., un 2.6.apakšpunktos uzliktos tiesiskos pienākumus.

Vienlaicīgi, pieņemot šo lēmumu, Konkurences padome pārtrauca Konkurences padomes 24.04.2009. pieņemtā lēmumā Nr.E02-8 noteikto tiesisko pienākumu turpmāku kontroli.

2. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1. punktā noteikto aizliegumu pārkāpums, kas izpaudās, RBP sniedzot velkoņa pakalpojumus

2.1. PKL Flote viedoklis par RBP prettiesisko rīcību

PKL Flote Iesniegumā norāda, ka saskaņā ar PKL Flote rīcībā esošo informāciju, sākot ar 01.01.2010., RBP pārtrauca velkoņu „Santa” un „Stella” iznomāšanu un pārņēma tos atpakaļ savā valdījumā (rīcībā), kā arī nekavējoties uzsāka velkoņu pakalpojumu sniegšanu. PKL Flote ieskatā šis fakts satur pārkāpuma sastāva pazīmes.

2.2. Lietā konstatētie fakti

Ar 24.03.2009. lēmumu Nr.E02-8 tika konstatēta RBP dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, kas izpaudās velkoņu pakalpojumu sniedzēju diskriminācijā, izvirzot nepamatotas prasības. Konkurences padome šajā lēmumā nav konstatējusi, ka RBP velkoņu pakalpojumu sniegšana kā tāda veido pārkāpuma sastāva pazīmes. Konkurences padome, izvērtējot radušos situāciju, 24.03.2009. lēmumā Nr.E02-8 secināja, ka, uzliekot ar tiesisko pienākumu RBP pārtraukt pašai sniegt velkoņu pakalpojumus, zudīs lietā konstatētais diskriminācijas un nepamatotu prasību izvirzīšanas iemesls.

2.3. Secinājumi par pārkāpuma sastāvu

Konkurences padome 29.04.2010., pieņemot lēmumu Nr.E02-31, izbeidza tiesisko pienākumu izpildes kontroli. Velkoņa pakalpojumu sniegšana pati par sevi neatbilst nevienam no Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktajiem dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma sastāviem. Tomēr šis fakts ir novērtējams, pārbaudot citas Iesniegumā norādītās RBP darbības.

2.4. Lietas dalībnieku viedokļi

PKL Flote

Konkurences padome nosūtīja PKL Flote 20.01.2011. vēstuli Nr. 2703 Par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr. 1613/10/0302/10 *Par konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībā* esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu. Konkurences padome 14.01.2011. saņēma PKL Flote 11.01.2011. vēstuli Nr.11/01/2011 *Iesniegumu par iepazīšanos ar lietas Nr1613/10/0302/10 pierādījumiem un viedokļa izteikšanu* (turpmāk arī – PKL Flote Vēstule)

PKL Flote nepiekrīt Lēmuma 2.3. punktā secinātajam, ka velkoņu pakalpojumu sniegšana, ko veic RBP, pati par sevi neveido pārkāpuma sastāvu. Savus iebildumus PKL Flote pamato ar to, ka RBP ir atvasināta publisko tiesību juridiskā persona. Savukārt saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otro daļu, publiska persona, kāda saskaņā ar Likuma par ostām 7.panta pirmo daļu ir RBP, komercdarbību ir tiesīga veikt, tikai dibinot komercsabiedrību saskaņā ar likumu, bet nav tiesīga pati veikt šo komercdarbību. Papildus PKL Flote norāda, ka tās ieskatā neizpildās neviens no Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā noteiktajiem pamatiem, lai RBP varētu veikt komercdarbību – uzsākt velkoņa pakalpojumu sniegšanu. PKL Flote norāda arī uz nevienlīdzīgajiem nosacījumiem piemērojamās nodokļu likmes kontekstā, kas radās tādēļ, ka RBP bez dibinātas komercsabiedrības veic komercdarbību velkoņu pakalpojumu tirgū. Līdz ar to PKL Flote uzskata, ka Konkurences padomei ir pienākums, vērtējot dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, izvērtēt, vai RBP vispār bija tiesības kļūt par velkoņa pakalpojumu tirgus dalībnieku Rīgas ostā. PKL Flote uzskata, ka tā kā RBP, atrodoties dominējošā stāvoklī ostas apsaimniekošanas tirgū, tomēr ir pieļāvusi, ka pretēji likumam tā kļūst par velkoņu pakalpojumu tirgus

dalībnieku, tad secināms, ka RBP ir ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli ostas apsaimniekošanas jomā, kļūstot par velkoņu pakalpojumu tirgus dalībnieku (saistītajā konkrētajā tirgū). Šajā sakarā PKL Flote norāda arī uz faktu, ka RBP ar savām darbībām un izteikumiem (citos tiesas procesos) ir atzinusi, ka pati nav tiesīga sniegt velkoņa pakalpojumus.

Konkurences padome uzskata, ka fakti ir vispusīgi un objektīvi izvērtēti un 2.3. punktā izdarītie secinājumi ir pamatoti. Konkurences padome norāda, ka fakts, ka RBP sniedz velkoņu pakalpojumus Rīgas brīvastā, pats par sevi nav uzskatāms par Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu. RBP, uzsākot velkoņa pakalpojumu sniegšanu, šajā tirgū tika radīti konkurences priekšnosacījumi, aizstājot monopola stāvokli konkrētajā tirgū.

Konkurences padomes kompetencē ietilpst komercdarbības tiesiskuma izvērtēšana atbilstoši Konkurences likumam. PKL Flote minēto komercdarbības veikšanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu (kas skar atvasināto publisko tiesību juridisko personu komercdarbības veikšanas kārtību un kas regulē piemērojamās nodokļu likmes) izvērtēšana neietilps Konkurences padomes kompetencē. Šāda veida faktus Konkurences padome var ņemt vērā, vērtējot ietekmi uz tirgu, taču tai nav tiesiska pamata atzīt šāda veida rīcību par prettiesisku. Konkrētajā gadījumā tas, vai RBP veic velkoņa pakalpojumus, dibinot komercsabiedrību vai nedibinot, nemaina tiesisko novērtējumu, jo jebkurā gadījumā saskaņā ar Konkurences likuma 1. panta 9.punktu rīcība, par kuru sūdzas PKL Flote, būtu vērtējama viena tirgus dalībnieka ietvaros. Papildus jānorāda, ka Eiropas Savienības direktīvas projekts par ostas pakalpojumu tirgus liberalizāciju netika pieņemts.

3. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1. punktā noteikto aizliegumu pārkāpums, kas izpaudās, RBP izvirzot prasības attiecībā uz PKL Flote piederošā velkoņa MARSS-1 stāvvietas atļaujas saņemšanu

3.1. PKL Flote viedoklis par RBP prettiesisko rīcību

PKL Flote informē, ka **23.03.2010.** tā vērsās ar iesniegumu (Nr.158/03-10i) RBP, pamatojoties uz savstarpēji noslēgto 26.09.2003. līgumu Nr.B-2/03, un lūdza atļauju sniegt velkoņa pakalpojumus PKL Flote velkonim MARSS-1, lai aizstātu velkoni TEODORS SPĀDE. Ostas kapteinis E.Delvers **26.03.2010.** ar vēstuli Nr.14 informēja, ka velkonis MARSS-1 velkoņa TEODORA SPĀDES prombūtnes laikā var strādāt Rīgas ostā ar nosacījumu, ka tiek **saņemta konkrētas stāvvietas atļauja**. PKL Flote norādīja (26.03.2010. vēstule Nr. 167/03-10i RBP), ka šāda prasība nekad iepriekšējos gados nav tikusi izvirzīta, un lūdza rakstveidā RBP informēt PKL Flote, kādus dokumentus (norādot visus nepieciešamos dokumentus) nepieciešams iesniegt, lai Rīgas ostā ienākošs velkonis saņemtu nepieciešamās atļaujas velkoņu pakalpojumu sniegšanai Rīgas ostā, kurai RBP amatpersonai šāds iesniegums jāadresē un cik stundu laikā atļaujas tiks izsniegtas. Uz šādu PKL Flote lūgumu RBP (**21.04.2010.**) ir atbildējusi, ka Rīgas brīvastas kapteinim saistībā ar kuģošanas drošību vai apkārtējās vides apdraudējumu ir objektīvs pamats prasīt informāciju par velkoņu stāvvietu, nesniedzot detalizētu informāciju par atļaujas saņemšanas kārtību. PKL Flote ieskatā tā **19.05.2010.** RBP ir iesniegusi nepieciešamo dokumentāciju, tai skaitā pievienojot līgumus par velkoņa MARSS-1 stāvvietu. Uz ko savukārt RBP **18.06.2010.** atbildēja, ka RBP nav izsniegusi AS „Rīgas 1.Saldētava” atļauju nodot PKL Flote norādīto velkoņa MARSS-1 piestātni (EO-9) apakšnomā SIA „Rīgas Centrālais termināls”, kā arī SIA

„Rīgas Centrālais termināls” nav saskaņojusi ar RBP piestātnes nodošanu lietošanā PKL Flote.

Tādējādi PKL uzskata, ka tā ir izpildījusi RBP prasības, taču RBP pieprasīto atļauju velkoņu pakalpojumu sniegšanai neizsniedza un izvirzīja papildu nosacījumus atļaujas saņemšanai, proti, SIA „Rīgas Centrālais termināls” pienākumu saskaņot ar RBP piestātnes nodošanu lietošanā, kura izpilde no PKL Flote puses vispār nav iespējama.

3.2. Lietā konstatētie fakti

RBP un PKL Flote 26.09.2003. līguma *Par velkoņu pakalpojumiem Rīgas brīvdostā* 2.6. punkts paredz, ka PKL Flote apņemas stāvvietas maiņas gadījumā par to informēt RBP. Savukārt līguma 8.4. punkts nosaka, ka PKL Flote velkoņiem stāvvietā nodrošināta pie SIA „Baltic Container Terminal” piestātnēm.

PKL Flote iesniedza tās 23.03.2010. RBP adresēto vēstuli Nr. 158/03-10i, kurā tiek lūgta atļauja veikt velkoņa pakalpojumus. Šai vēstulei PKL Flote nav pievienojusi piestātnes nomas līgumu. Uz 23.03.2010. PKL Flote lūgumu RBP atbildēja ar 26.03.2010. vēstuli Nr.14, ka velkoņa TEODORA SPĀDES prombūtnes laikā velkonis MARSS-1 var strādāt Rīgas ostā, pie nosacījuma – **pēc konkrētas stāvvietas atļaujas saņemšanas.**

RBP 21.04.2010. vēstulē Nr. 1-12/697, kas adresēta PKL Flote, norāda, ka saskaņā ar 26.09.2003. līguma *Par velkoņu pakalpojumiem Rīgas brīvdostā* 2.6. un 8.4. punktu RBP ir tiesības būt informētai par velkoņu stāvvietām, kā arī no kuģošanas drošības prasību ievērošanas, kuģu stāvēšanas un tauvošanās noteikumu, kā arī piestātņu lietošanas viedokļa, Rīgas brīvdostas kapteinim ir objektīvs pamats prasīt informāciju par to, pie kuras piestātnes tiks pietauvots velkonis MARSS-1, kā arī aizliegt velkoņu novietošanu pie konkrētas piestātnes, ja tas var radīt kuģošanas drošības vai apkārtējās vides apdraudējumu. Vēstulē RBP norāda, ka atļauja tiks PKL Flote izsniegta, ja tiks saņemta **atļauja velkoņa stāvvietai.**

PKL Flote Iesniegumā norāda, ka PKL Flote ar **19.05.2010.** vēstuli Nr.243/05-10i ir iesniegusi RBP visus nepieciešamos **RBP** 21.04.2010. vēstulē prasītos dokumentus, t.sk. velkoņa MARSS-1 piestātnes nomas līgumu.

18.06.2010. RBP vēstulē Nr. 1-12/1023 PKL Flote (atbildot uz PKL Flote vēstulēm 04.06.2010. un 16.06.2010.) norādīts, ka RBP ir izvērtējusi ar PKL Flote 04.06.2010. vēstuli RBP iesniegto stāvvietas (EO-9) nomas līgumu, kas noslēgts starp PKL Flote un SIA „Rīgas Centrālais Termināls”, un secina, ka tā nav devusi ne tiešajam konkrētās piestātnes nomniekam, ne tās apakšnomniekiem rakstisku piekrišanu nodot piestātņi EO-9 apakšnomā PKL Flote.

RBP 14.09.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka saskaņā ar Likuma par ostām 7.panta trešo daļu RBP darbojas privāto tiesību jomā un saskaņā ar 3.apakšpunktā noteikto apsaimnieko īpašumā esošo vai valdījumā nodoto īpašumu – hidrotehniskās būves, piestātnes, kuģu ceļus, navigācijas iekārtas un ierīces ostā, akvatoriju un navigācijas ierīces Satiksmes ministrijas noteiktajos apsaimniekošanas rajonos, kā arī ar ostas darbību saistīto infrastruktūru. Turklāt likuma 7.panta trešās daļas 7.apakšpunktā noteikts, ka RBP slēdz līgumus ar komercsabiedrībām par to darbību ostā, lai nodrošinātu un pilnveidotu ostas pakalpojumu kompleksu atbilstoši ostas pārvaldes nolikumam un ostas attīstības programmai. RBP norāda, ka piestātņu nodošana nomā notiek, pamatojoties uz komersantu un RBP noslēgto līgumu, ievērojot priekšnoteikumus, kas iepriekš norādīti Likuma par ostām 18.panta pirmajā daļā, izvērtējot nomnieka iesniegto nomas teritorijas un piestātņu izmantošanas biznesa

plānu. Ņemot vērā to, ka piestātnes tiek nodotas nomā, paredzot kādam mērķim piestātne tiks izmantota, piemēram, kravu pārkraušanai, kuģu remontam u.c., līgumos ir noteikts, ka piestātnes nomniekam ir pienākums saņemt atļauju, ja piestātnei vai tās daļu paredzēts nodot lietošanai citai personai, un šādu atļauju RBP izdod katram atsevišķam gadījumam. Šāda prasība ir pamatota, pirmkārt, ar Civillikuma 2115. un 2116. panta noteikumiem, kas paredz, ka nomniekam lietas nodošanai trešajām personām ir jāsaņem iznomātāja piekrišana, t.i., viņam jānovērš likumisks ierobežojums. Otrkārt, to nosaka kuģošanas drošības prasības, piemēram, pie piestātnes, kur notiek bīstamo kravu pārkraušana, nav pieļaujamas tādas darbības, kas var radīt jebkādu apdraudējumu.

PKL Flote 11.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka velkonis MARSS-1, nesaņemot atļauju atsākt sniegt velkoņa pakalpojumus ostā, 30.09.2010. atstāja Rīgas ostu.

RBP 22.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka pēc PKL Flote 24.03.2010. līguma Rīgas brīvostas kapteinis 26.03.2010. paziņoja PKL Flote, ka velkonis MARSS -1 var strādāt Rīgas brīvostā, ievērojot 26.09.2003. līguma *Par velkoņa pakalpojumiem Rīgas brīvostā* noteikumus. Vēstulei pievienotā dokumenta kopija to apliecina. Tas pats izriet no vēstulei Konkurences padomei pievienotās 18.06.2010. RBP vēstules PKL Flote kopijas.

RBP 31.05.2006. piestātnes (EO-6, EO-7, EO-8, EO-9, EO-10, EO-11, EO-12, EO-13, EO-14, EO-15 un PM-16, PM-17, PM-18, EO-19) nomas līguma ar AS „RĪGAS 1. SALDĒTAVA” (*)

Starp AS „RĪGAS 1. SALDĒTAVA” un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” 17.07.2006. noslēgtā *Piestātņu apakšnomas līguma* (*)

SIA „Rīgas Centrālais Termināls” un PKL Flote 03.06.2010. *Kravas pakalpojumu* (*)

AS „RĪGAS 1. SALDĒTAVA” 08.09.2010. vēstulē Konkurences padomei apstiprina, ka saskaņā ar noslēgto 31.05.2006. piestātnes nomas līgumu ar RBP tai ir tiesības nodot piestātnes, t.sk. piestātnei EO-9, apakšnomā.

AS „RĪGAS 1. SALDĒTAVA” 21.10.2010. vēstulē Nr. 111/10 Konkurences padomei norāda, ka tās ieskatā 03.06.2010. starp SIA „Rīgas Centrālais Termināls” un PKL Flote noslēgtais kravas pakalpojumu līgums Nr.5.07-141/10 nav uzskatāms par nomas līgumu, jo tā priekšmets ir tādu SIA „Rīgas Centrālais Termināls” pakalpojumu sniegšana PKL Flote, kas saistīti ar kuģa apgādi, tā nepieciešamajiem ekspluatēšanas resursiem, kā arī kuģa pietauvošanas un attauvošanas darbiem. Pakalpojuma sniegšanas laikā AS „PKL Flote” velkonis atrodas piestātnē. AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” norāda, ka, pamatojoties uz iepriekš minēto, tā uzskata, ka SIA „Rīgas Centrālais Termināls” sniedz pakalpojumu AS „PKL Flote” kuģim, kas nav pretrunā ar AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” noslēgto piestātņu apakšnomas līgumu, kas paredz SIA „Rīgas Centrālais Termināls” tiesības apakšnomā nodotās piestātnes izmantot kravas operāciju un citu pakalpojumu sniegšanai kuģiem. AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” norāda, ka pirms kravu pakalpojuma līguma noslēgšanas ar PKL Flote SIA „Rīgas Centrālais Termināls” neinformēja AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” un nelūdza sniegt atļauju šāda līguma noslēgšanai, ņemot vērā to, **ka attiecīgā līguma priekšmets nebija piestātnes noma.**

Arī SIA „Rīgas Centrālais Termināls” 11.10.2010. atbildē Konkurences padomei norāda, ka saskaņā 03.06.2010. noslēgto kravas pakalpojumu līgumu ar PKL Flote SIA „Rīgas Centrālais Termināls” sniegtais pakalpojums ietver piestātnes izmantošanu gadījumos, kas saistīti ar kuģa apgādi, tā nepieciešamajiem ekspluatēšanas resursiem, ekipāžas nomaiņu, kā arī kuģa pietauvošanas, attauvošanas darbiem. Šis līgums ir saistīts ar SIA „Rīgas Centrālais Termināls” ikdienas ražošanas procesu (veicot stividora funkcijas, ūdens, elektrības, citu tehnisko pakalpojumu nodrošināšanu uz piestātnes), līdz ar to pirms tā slēgšanas nav nepieciešams saņemt atļauju no AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA”.

PKL Flote 11.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka 03.06.2010. noslēgtais kravas pakalpojumu līgums ar SIA „Rīgas Centrālais Termināls” cita starpā nozīmē stāvvietas nodrošināšanu velkonim MARSS – 1 pie piestātnes Nr.EO-9, par ko tiek maksāta fiksēta tarifa maksa katru mēnesi.

RBP 22.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka: „31.05.2010. Piestātnes nomas līgums Nr. PNL-42/06 ir noslēgts starp Rīgas brīvdostas pārvaldi kā iznomātāju un SIA „RĪGAS 1. SALDĒTAVA” kā nomnieku, kuram piestātnes ir nodotas nomas lietošanā. Šā līguma 12.3. punkts neparedz nomnieka tiesības nodot piestātnes apakšnomā trešajām personām. Kārtība, kādā nomnieks var nodot piestātnes apakšnomā, ir noteikta līguma 11.punktā, proti, tas nav iespējams citādi, kā ar iznomātājam katram atsevišķam gadījumam izdotu rakstisku piekrišanu. Šāds noteikums atbilst Civillikuma 2115.pantam, kurā noteikts, ka nomnieks vai īrnieks var savu nomāto vai īrēto lietu nodod citam, bet tikai ar lietas iznomātāja vai izīrētāja noteiktu piekrišanu. (...) 12.3 punktā ir noteikts, ka, informējot iznomātāju, nomas mērķa ietvaros nomnieks SIA „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” ir tiesīgs piesaistīt trešās personas veikt komercdarbību, kas pamatā izpaužas kā kravu operācijas (pārkraušana). Savukārt starp līguma 13.punktā minētajiem nomnieka pienākumiem 13.21 apakšpunktā ir minēts, ka līdz brīdim, kad tiks izstrādāts un apstiprināts teritorijas attīstības plāns un nodrošināta iespēja stividoram SIA „Rīgas Centrālais Termināls” pārcelt savu saimniecisko darbību uz Krievu salu, nomniekam faktiski ir piesaistīts SIA „Rīgas Centrālais Termināls” terminālu darbības veikšanai. Tādējādi vērtējot kopsakarībā līguma 12.3. un 13.21. punktu, SIA „RĪGAS 1. SALDĒTAVA” ir gan tiesības, gan pienākums piesaistīt SIA „Rīgas Centrālais Termināls” komercdarbības veikšanai, kas saistīta ar piestātnes izmantošanu kravu operāciju veikšanai, un Rīgas Brīvdostas pārvalde šādai minēto komercsabiedrību sadarbībai ir piekritusi. Tā kā piestātņu nomnieks ir SIA „RĪGAS 1. SALDĒTAVA”, tai līguma 11.punktā minētajā kārtībā ir tiesības lūgt Rīgas brīvdostas pārvaldi izsniegt rakstisku piekrišanu piestātņu nodošanai apakšnomā. Šāds lūgums no SIA „RĪGAS 1. SALDĒTAVA” Rīgas brīvdostas pārvaldē līdz šim nav saņemts. Savukārt SIA „Rīgas Centrālais Termināls” nav piestātņu nomnieks, tam nav tiesību nodot tās apakšnomā, un līdz ar to nav pamata vērtēt, kāda veida apakšnomas līgumus SIA „Rīgas Centrālais Termināls” varētu slēgt.”

PKL Flote 11.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka PKL Flote velkonis MARSS-1 izmantoja stāvēšanai piestātņi Nr. EO-9 no 03.06.2010. līdz 09.07.2010. Šo faktu apstiprina arī SIA „Rīgas Centrālais Termināls” 11.10.2010. atbildē Konkurences padomei.

PKL Flote 11.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka no **09.07.2010.** velkonis MARSS-1 tika pārtauvots uz SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” piestātņi, noslēdzot 14.07.2010. līgumu Nr. 22, paralēli parakstot nodošanas

pieņemšanas aktus par remonta termiņa izbeigšanos un SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” piestātnes izmantošanu stāvēšanai.

SIA „**Bolderājas kuģu remonta rūpnīca**” un PKL Flote 14.07.2010. noslēgtā *Līguma Nr. 22 par stāvēšanas pakalpojumu sniegšanu velkonim „Marss 1”* 1.punkts paredz, ka ar šo līgumu ir paredzēts **piešķirt velkonim MARSS-1 stāvvietu** pie SIA „Bolderājas kuģu remonta rūpnīca” doka piestātnes. Līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku un ir spēkā no akta par kuģa pieņemšanu stāvēšanai parakstīšanas brīža – 02.08.2010.

PKL Flote 11.10.2010. vēstulei Konkurences padomei pievienotie dokumenti apliecina, ka:

- 1) 02.08.2010. tika parakstīts kuģa pieņemšanas nodošanas akts starp pasūtītāju PKL Flote un izpildītāju SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” par velkoņa MARSS-1 nodošanu-pieņemšanu pēc remonta pabeigšanas saskaņā ar 09.07.2010. līgumu Nr.21.
- 2) **02.08.2010.** parakstīts akts starp PKL Flote un SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” par kuģa pieņemšanu stāvēšanai saskaņā ar 14.07.2010. līgumu Nr. 22.
- 3) PKL Flote ar **02.08.2010.** vēstuli Nr. 387/08-10i informēja RBP par piestātnes maiņu un iesniedza piestātnes nomas līgumu.

RBP 22.10.2010. vēstulei Konkurences padomei pievienota 19.08.2010. vēstules kopija PKL Flote. Šajā vēstulē RBP norāda PKL Flote, ka „Izskatot 02.08.2010. vēstuli Nr.387/08-10i un tai pievienoto līgumu, kas noslēgts starp SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” par stāvvietas piešķiršanu velkonim MARSS-1, no līguma priekšmeta redzams, ka stāvvietā piešķirta ar mērķi sniegt pakalpojumus saskaņā ar Kuģa pieņemšanas aktu. Ne Jūsu vēstulē, ne noslēgtajā **līgumā nav minēts par kāda veida pakalpojumiem** līgums noslēgts. Līguma darbības termiņš noteikts, ka līgums darbojas no datuma, kad kuģis pieņemts stāvēšanai, kas noformēts ar Kuģa pieņemšanas aktu, līdz līgumslēdzēju pušu saistību pilnīgai izpildei. No augstāk minētajiem Līguma nosacījumiem redzams, ka velkonim MARSS-1 tiek piešķirta stāvvietā pie doka piestātnes SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” akvatorijā, noformējot atbilstošu aktu. Saskaņā ar šī Līguma 2.2. punktu noteikts, ka par stāvēšanas laiku tiek uzskatīts laika posms, kad kuģis stāvējis pie piestātnes, pie tam kuģa pienākšanas dienu un atiešanas dienu maksa tiek iekasēta, kā par pilnu diennakti. No šiem noteikumiem secināms, ka laika posmā kamēr velkonis MARSS-1 atrodas pie piestātnes, nav paredzēta velkoņa MARSS-1 brīva kustība. Ņemot vērā, ka SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” pamatdarbība ir kuģu remontu veikšana un, lai novērstu šaubas par 2010. gada 14.jūlijā noslēgtā Līguma Nr.22 „Par stāvēšanas pakalpojumu sniegšanu velkonim MARSS -1 SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” akvatorijā”, noslēgšanas mērķi, lūdzam iesniegt apstiprinošu vēstuli no SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” par to, ka noslēgtais līgums attiecas nevis uz remonta veikšanu velkonim MARSS-1, bet tieši uz patstāvīgas stāvvietas piešķiršanu.”

PKL Flote 06.09.2010. vēstulei Konkurences padomei pievienoja 27.08.2010. vēstules kopiju RBP, ar kuru tiek iesniegta SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” vēstule PKL, kurā norādīts, ka: „(...) velkonim MARSS-1 remonta darbi ir tikuši veikti no 2010. gada 12.jūlija līdz 02.augustam. Visi finansu jautājumi ir tikuši atrisināti un mums nav pamata aizturēt velkoni MARSS-1. Līdz ar to velkonim MARSS-1 ir atļauta brīva kustība.”

RBP 22.10.2010. vēstulei Konkurences padomei pievienota 02.09.2010. vēstules kopija PKL Flote. Šajā vēstulē RBP norāda PKL Flote, ka „kā pielikumu 27.08.2010. vēstulei Nr.421/08-10i Jūs [PKL Flote] pievienojāt SIA „Bolderājas Kuģu

Remonta Rūpnīca” apliecinājumu, ka velkonim MARSS-1 veikti remonta darbi no 2010. gada 12.jūlija līdz 2010. gada 2.augustam. Vēstulē izteiks apgalvojums, ka velkonim MARSS - 1 ir atļauta brīva kustība, jo ir nokārtoti visi finanšu jautājumi, neapliecina, ka ir spēkā līgums par velkoņa stāvvietu pie doka piestātnes SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” akvatorijā, pēc remonta veikšanas. Lūdzam sniegt precīzu informāciju, kas tika lūgta Rīgas brīvostas pārvaldes 19.08.2010. vēstulē Nr. 1-12/1390”.

3.3. Secinājumi par pārkāpuma sastāvu

Lietā ir konstatēts, ka PKL Flote saskaņā ar RBP 26.09.2003. noslēgto līgumu *Par velkoņa pakalpojumiem Rīgas brīvastā* ir pienākums informēt par piestātnes maiņu. 26.09.2003. līgums *Par velkoņa pakalpojumiem Rīgas brīvastā* nesatur informāciju par konkrētiem velkoņiem, kas sniedz velkoņa pakalpojumus Rīgas brīvastā, bet satur atrunu, ka PKL Flote velkoņiem stāvvietā nodrošināta pie SIA „Baltic Container Terminal” piestātnēm (līguma 8.4. punkts). Līdz ar to secināms, ka PKL Flote ir pienākums informēt RBP arī par tāda velkoņa stāvvietu, kas iepriekš nav sniedzis velkoņa pakalpojumus, ja šī stāvvietā netiek nodrošināta pie SIA „Baltic Container Terminal” piestātnēm vai citām piestātnēm, par kurām RBP ir bijusi informēta pēc līguma par velkoņu pakalpojumu sniegšanu Rīgas brīvastā noslēgšanas.

Līdz ar to RBP prasība iesniegt piestātnes nomas līgumu nav uzskatāma par jaunu un nepamatotu prasību. No lietā iegūtajiem pierādījumiem secināms, ka RBP nav tiešā veidā PKL Flote liegusi sniegt velkoņa pakalpojumus ar velkoni MARSS-1, bet pakalpojumu sniegšanu ierobežojusi ar nosacījumu, kas izriet no RBP un PKL Flote savstarpēji noslēgtām saistībām, kas tai skaitā ir attaisnojamas ar RBP normatīvajos aktos nostiprinātajām funkcijām. Lietā ir strīds par to, vai PKL Flote šo prasību ir izpildījusi. RBP ieskatā prasība nav izpildīta, no kā savukārt izriet, ka ar velkoni MARSS – 1 PKL Flote nebija tiesīga sniegt velkoņa pakalpojumus.

Lietā ir konstatēts, ka ir noslēgts kravas pakalpojumu līgums starp PKL Flote un SIA „Rīgas Centrālais Termināls”, kas pirms tā noslēgšanas nav saskaņots (dota piestātnes apakšnomas atļauja) ar konkrētās piestātnes nomnieku AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA”, kā arī ar RBP. Tāpat ir konstatēts, ka PKL Flote ir informējusi RBP par šo noslēgto līgumu ar SIA „Rīgas Centrālais Termināls” kā par piestātnes Nr.EO-9 nomu velkonim MARSS- 1.

RBP tās darbību regulējošie normatīvie akti piešķir tiesības savas kompetences ietvaros kontrolēt saimniecisko darbību brīvastā, t.sk. slēdzot apakšnomas līgumus. Līdz ar to RBP ir samērīgi prasīt no piestātnes nomnieka pirms apakšnomas līguma slēgšanas saskaņot to, tādējādi nodrošinot kuģošanas drošību ostā. Šis pienākums (attiecībā uz piestātņi Nr. EO-09) izriet arī no RBP un AS „Rīgas 1.Saldētava” noslēgtā piestātņu nomas līguma un ir inkorporēts AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” noslēgtajā piestātņu apakšnomas līgumā.

Taču šis nosacījums neattiecas uz gadījumiem, kad nomnieks un apakšnomnieks slēdz līgumus par RBP jau akceptēto (piešķirtas tiesības veikt noteikta veida komercdarbību ostā) pakalpojumu sniegšanu. Šādu līgumu slēgšanai atbilstoši RBP un AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” noslēgtajam līgumam un AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” noslēgtajam līgumam nav nepieciešama RBP atļauja.

PKL Flote norāda, ka 03.06.2010. noslēgtais kravas pakalpojumu līgums ar SIA „Rīgas Centrālais Termināls” cita starpā nozīmē stāvvietas nodrošināšanu velkonim MARSS – 1 pie piestātnes Nr.EO-9, par ko tiek maksāta fiksēta tarifa maksa katru

mēnesi. AS „RĪGAS 1.SALDĒTAVA” un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” atbildēs Konkurences padomei norāda, ka starp PKL Flote un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” noslēgtais kravas pakalpojumu līgums nav pietātnes apakšnomas līgums un ir saistīts ar SIA „Rīgas Centrālais Termināls” pakalpojumu sniegšanu apakšnomā nodotajā teritorijā.

Konkurences padome, izvērtējot līgumus un tirgus dalībnieku argumentus, secina, ka starp PKL Flote un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” 03.06.2010. noslēgtais kravas pakalpojumu līgums nav pietātnes apakšnomas līgums, kura noslēgšanai nepieciešama saskaņošana ar RBP, jo:

- 1) SIA „Rīgas Centrālais Termināls” saglabā valdījuma tiesības uz attiecīgo pietātni;
- 2) SIA „Rīgas Centrālais Termināls” turpina veikt komercdarbību konkrētajā pietātnē, sniedzot ar kuģa apgādi saistītos pakalpojumus PKL Flote.

Papildus, ņemot vērā to, ka PKL Flote ir tiesības veikt komercdarbību Rīgas brīvdostā saskaņā ar 26.09.2003. noslēgto līgumu ar RBP *Par velkoņu pakalpojumiem Rīgas brīvdostā*, secināms, ka RBP ierobežojums sniegt velkoņa pakalpojumus nav pamatots, jo balstīts uz argumentu, ka PKL Flote RBP iesniegtais līgums, kas garantē PKL Flote piederošā velkoņa MARSS-1 stāvēšanas tiesības pie pietātnes Nr.EO-9, ir noslēgts, neievērojot SIA „Rīgas Centrālais Termināls” pilnvaras, norādot uz minētā līguma prettiesiskumu, tātad spēkā neesamību.

Konkurences padomes ieskatā RBP ir tiesības vērtēt iesniegtā velkoņa stāvvietas līgumu no kuģošanas drošības viedokļa. Taču konkrētajā gadījumā RBP savu ierobežojumu PKL Flote velkonim MARSS-1 sniegt velkoņa pakalpojumus (ar stāvvietu pie pietātnes Nr. EO-9) nav argumentējusi ar konkrētiem draudiem kuģošanas drošībai, tā ir tikai atsaukusies uz šādām savām tiesībām, kā arī uz iespējamiem līgumu, kuru puse nav PKL Flote, pārkāpumiem, kas risināmi civiltiesiskā ceļā.

PKL Flote informēja RBP par vēlmi sniegt velkoņa pakalpojumus ar tam piederošo velkoni MARSS-1 23.03.2010. Atbilstoši Iesniegumam PKL Flote līgumu par pietātnes nomu velkonim MARSS -1 RBP iesniedza 19.05.2010.

Konkurences padome, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, secina, ka līgums starp PKL Flote un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” tika noslēgts 03.04.2006., savukārt PKL Flote par pietātnes Nr.EO-9 nomu ir informējusi RBP ar 04.06.2010. vēstuli (līgums stājās spēkā 01.06.2010., velkonis atradās pietātnē no 03.06.2010.). PKL Flote velkonis MARSS-1 atradās pietātnē Nr. EO-9 līdz 09.07.2010. **Līdz ar to ir konstatējams RBP pārkāpums, kas izpaudās, liedzot sniegt velkoņa pakalpojumus ar velkoni MARSS-1, ja tā pietātnē Rīgas brīvdostā ir Nr.EO-9 no 04.06.2010. līdz 09.07.2010.**

No **02.08.2010.** PKL Flote piederošā velkoņa MARSS-1 stāvvietā bija SIA „Bolderājas Kuģu remonta Rūpnīca” akvatorijā, noslēdzot līgumu (14.07.2010.) un parakstot aktu par kuģa pieņemšanu stāvēšanai (02.08.2010). PKL Flote informēja RBP un Konkurences padomi (30.09.2010. vēstule), ka velkonis MARSS – 1 atstāj Rīgas brīvdostu **30.09.2010.**

PKL Flote informēja RBP par pietātnes maiņu 02.08.2010. Pēc šī PKL Flote paziņojuma saņemšanas RBP turpināja ierobežot PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus, norādot, ka no iesniegtajiem dokumentiem nav viennozīmīgi skaidrs līguma priekšmets, norādot uz bažām par to, ka līguma priekšmets varētu būt remontdarbu veikšana, vai ka noslēgtā līguma ietvaros varētu būt ierobežota velkoņa

MARSS-1 brīva kustība. RBP lūdza iesniegt papildu pierādījumus - SIA „Bolderājas Kuģu remonta Rūpnīca” apstiprinājumu par to, ka noslēgtais līgums attiecas nevis uz remonta veikšanu velkonim MARSS-1, bet tieši uz pastāvīgas stāvvietas piešķiršanu. PKL Flote iesniedza SIA „Bolderājas Kuģu remonta Rūpnīca” vēstuli, kurā norādīts, ka velkonim MARSS- 1 remontdarbi ir pabeigti, ka tā kustība nav ierobežota. RBP atzina šādus papildu faktus par nepietiekamiem.

Konkurences padome secina, ka faktiski jau no paša līguma satura viennozīmīgi izriet, ka līguma priekšmets ir stāvvietas noma un ka RBP nepamatoti ir ierobežojusi PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus ar velkoni MARSS – 1. Fakts, ka iznomātājs sniedz arī citus pakalpojumus, nevar būt pamats apšaubīt iesniegtā līguma priekšmetu. RBP norādīja vēstulē PKL Flote, ka līgumā paredzētā apmaksas kārtība rada aizdomas, ka līguma priekšmets varētu būt kuģa remontdarbu veikšana. Taču Konkurences padomes rīcībā ir arī citi līgumi par velkoņu piestātnēm (par kuģa stāvēšanu SIA „OVI” akvatorijā), kur ir analogiska apmaksas kārtība, bet šajos gadījumos RBP līgumu akceptējusi. No kā secināms, ka šāda apmaksas kārtība par kuģu stāvēšanu nav neierasta prakse un bija zināma RBP.

Līdz ar to ir konstatējams RBP pārkāpums, kas izpaudās, liedzot sniegt velkoņa pakalpojumus ar velkoni MARSS-1, kad tā piestātne Rīgas brīvēstā bija SIA „Bolderājas Kuģu Remonta Rūpnīca” akvatorijā no 02.08.2010. līdz 30.09.2010.

3.4. Lietas dalībnieku viedokļi

Rīgas brīvēstas pārvalde

Konkurences padome nosūtīja RPB 20.01.2011. vēstuli Nr. 2704 Par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr. 1613/10/0302/10 *Par konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvēstas pārvaldes darbībā esošajiem pierādījumiem un izteikt viedokli.* Konkurences padome 04.01.2011. saņēma RBP 03.01.2011. vēstuli Nr.1-09/04 *Par lietu Nr1613/10/0302/10* (turpmāk – RBP Vēstule)

RBP Vēstulē norādīts, ka RBP uzskata, ka šī lēmuma 3.3. punktā atspoguļotie secinājumi, ka ir konstatējams RBP pārkāpums, liedzot sniegt velkoņa pakalpojumus ar velkoni MARSS-1, nav pareizi.

RBP norāda, ka atļauju velkoņu pakalpojumu sniegšanai Rīgas brīvēstā RBP dod, noslēdzot līgumu ar attiecīgu komercsabiedrību par velkoņu pakalpojumiem, saskaņā ar Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 7.punktu. Ar PKL Flote šāds līgums tika noslēgts 26.09.2003. un pēc tā darbības pagarināšanas bija spēkā līdz 31.12.2010. Īpašas atļaujas sniegt velkoņu pakalpojumus ar kādu konkrētu velkoni Rīgas brīvēstā netika izsniegtas. Lai nerastos pamats apgalvot, ka RBP liedz PKL Flote sniegt velkoņu pakalpojumus ar velkoni MARSS – 1, RBP vairākkārtīgi ir norādījusi, ka „atļauj tam strādāt Rīgas brīvēstā”, norādot, ka PKL pienākums ir 26.09.2003. līgumā noteiktajā kārtībā informēt RBP par velkoņa stāvvietu.

Konkurences padome norāda, ka lēmuma 3.3. punktā nav secināts, ka PKL Flote nav izsniegta atļauja velkoņu pakalpojumu sniegšanai kopumā, bet gan, ka ir izvirzītas nepamatotas prasības attiecībā uz velkoņa MARSS – 1 stāvvietu. Tiesības sniegt velkoņa pakalpojumus neizriet tikai no fakta, ka ir noslēgts līgums par velkoņa pakalpojumu sniegšanu Rīgas brīvēstā. RBP sarakste ar PKL Flote (21.04.2010. Nr. 1-12/697; 18.06.2010. Nr.1-12/1023), kā arī RBP ostas kapteiņa 26.03.2010. vēstule Nr.14, neskatoties uz to, ka satur norādi, ka velkonis MARSS-1 drīkst sniegt velkoņa

pakalpojumu Rīgas brīvēstā, satur arī atrunu, ka velkoņa pakalpojumu sniegšana iespējama tikai tad, kad būs izpildīts nosacījums par informācijas par piestātnes nomu iesniegšanu.

Konkurences padome ir konstatējusi, ka RBP ir nepamatoti norādījusi PKL Flote, ka nav izpildīta 26.09.2003. līgumā starp RBP un PKL Flote noteiktā kārtība informēt RBP par velkoņa stāvvietu. Pamatojoties uz šīs kārtības neievērošanu, RBP liedza iespēju PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus ar velkoni MARSS – 1. Saskaņā ar līgumu, velkoņa pakalpojumus var sniegt, ja ir ievērota t.sk. kārtība par velkoņu stāvvietas paziņošanu. Tā kā RBP norāda, ka tās skatījumā līgumā noteiktā kārtība nav ievērota, līgumsaistību nepildīšana var būt pamats līguma laušanai, PKL Flote pamatoti nevarēja uzsākt sniegt velkoņa pakalpojumus.

RBP Vēstulē norāda, ka Konkurences padomes viedoklis, ka RBP nav izsniegusi kādu īpašu atļauju velkoņa pakalpojumu sniegšanai, ar nosacījumu, ka tiks saņemta pašas RBP atļauja velkoņu stāvvietai, neatbilst patiesībai. RBP nav pieprasījusi iesniegt pašas RBP izsniegtu atļauju, kas pēc būtības ir absurdi. RBP ir tiesības, un tā ir lūgusi sniegt informāciju par atļauju izmantot attiecīgu piestātņi. Šādu atļauju sniegt ir tiesīgs piestātnes īpašnieks vai tās tiesiskais valdītājs.

Konkurences padome norāda, ka lēmuma 3.3. punktā ir secināts, ka PKL Flote iesniedzot nomas līgumus, ir izpildījusi līgumā par velkoņa pakalpojumu sniegšanu Rīgas brīvēstā noteikto kārtību informēt par piestātņi un ka RBP prasība pēc piestātnes īpašnieka (kas ir RBP) vai valdītāja atļaujas ir nepamatota un neizriet no līgumsaistībām, kas noslēgtas starp RBP un piestātņu nomniekiem un apakšnomniekiem. Piestātnes valdītāja piekrišana nodot nomā piestātņi izriet no noslēgtā nomas līguma. Prasība iesniegt papildu piekrišanu apstiprinošu dokumentu ir nepamatota.

RBP vēstulē norāda, ka Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA „Rīgas Centrālais Termināls” un PKL Flote 03.06.2010. līguma nosacījumi paredz piestātnes nomu. Līdz ar to RBP uzskata, ka Konkurences padomes secinājums ir neloģisks un pretrunā ar turpmāko secinājumu, ka šīs nomas attiecības nav tādas, kas būtu vērtējamās kā piestātnes apakšnomas līgums, kura noslēgšanai nepieciešama saskaņošana ar RBP.

Konkurences padome norāda, ka šie secinājumi nav pretrunīgi. Konkurences padome ir secinājusi, ka pastāv dažādas nomas attiecības. SIA „Rīgas Centrālais Termināls” slēdz piestātnes nomas līgumus, realizējot savu komercdarbību piestātnē – apkalpojot kuģus. Šāda veida līgumi saskaņā ar RBP noslēgto līgumu ar AS „Rīgas 1.Saldētava” un līgumu starp AS „Rīgas 1.Saldētava” un SIA „Rīgas Centrālais Termināls” nav jāsaskaņo ar RBP.

RBP norāda, ka velkonis MARSS – 1 nav piemērots kuģu tauvošanai ostā, jo nav aprīkots ar azimutālo dzenskrūvi un tā pakalpojumi nav pieprasīti. Līdz remonta veikšanai 2010.gada jūlijā tas nebija aprīkots ar šleptauvas vinču. 2010.gada jūlijā SIA „Bolderājas kuģu remonta rūpnīca” tas tika aprīkots ar šleptauvas vinču ar spoli, uz kuras uzlīta tērauda tauva (garums 750m, diametrs 54mm) ar nolūku šo velkoni piemērot jūras baržu šlepēšanai pa jūru. Šādas šleptauvas vinčas ar spoli, uz kuras uzlīta tērauda tauva, nav piemērotas velkoņu pakalpojumu sniegšanai ostā, jo tauva ir ļoti smaga, salīdzinot ar ostās izmantojamo polietilēna tauvu, kura ir viegla pieņemšanai uz kuģa, un trīs reizes pārsniedz velkoņa jaudas stiprību, kas paredzēta uz velkoņa āķa. Augšminētais norāda uz to, ka velkonis MARSS – 1 tika gatavots nevis pakalpojumu sniegšanai Rīgas brīvēstā, bet pakalpojumu sniegšanai jūrā.

Konkurences padome norāda, ka dominējošā stāvoklī esošam tirgus dalībniekam ir pienākums pamatot savu viedokli, jo īpaši pirms strīdus risināšanā tiek iesaistīta valsts pārvalde. Secināms, ka ar šiem argumentiem par velkoņa MARSS – 1 tehniskajiem rādītājiem netika pamatots liegums PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumu ar velkoni MARSS – 1. Velkonis MARSS – 1 neuzsāka sniegt velkoņa pakalpojumus, jo RBP norādīja, ka nav izpildītas līgumsaistības.

Tai pat laikā RBP nav norādījusi ne agrāk PKL Flote, ne šajā vēstulē Konkurences padomei, ka ar šāda veida velkoni PKL nedrīkst piedāvāt velkoņa pakalpojumus Rīgas brīvēstā.

Pie tam atteikuma nepamatošana vai nepilnīga pamatošana liedz tirgus dalībniekam novērst trūkumus un pēc to novēršanas sniegt attiecīgos pakalpojumus. Šāda rīcība arī ir vērtējama kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

RBP norāda, ka PKL Flote, ņemot vērā velkoņa MARSS – 1 tehniskos rādītājus, nemaz negrasījās sniegt velkoņa pakalpojumus Rīgas brīvēstā. RBP norāda, ka PKL Flote attiecīgās darbības tika veiktas ar mērķi piedzīt no RBP it kā PKL ar RBP darbību radītos zaudējumus.

Konkurences padome norāda, ka pat ja šo PKL Flote darbību pamatmērķis būtu apšaubāms, tas nedod pamatu RBP neievērot Konkurences likumā noteikto ierobežojumus dominējošam tirgus dalībniekam. Savukārt, ja RBP būtu ņēmusi vērā īpašo atbildību, kas gulstas uz dominējošā stāvoklī esošu tirgus dalībnieku, tad prasījuma pamats par zaudējumiem no RBP rīcības nebūtu radies, neskatoties uz iespējamiem PKL Flote negodprātīgajiem mērķiem.

PKL Flote

Konkurences padome nosūtīja PKL Flote 20.01.2011. vēstuli Nr. 2703 Par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr. 1613/10/0302/10 *Par konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvēstas pārvaldes darbībās* esošajiem pierādījumiem un izteikt viedokli. Konkurences padome 14.01.2011. saņēma PKL Flote 11.01.2011. vēstuli Nr.11/01/2011 *Iesniegumu par iepazīšanos ar lietā Nr.1613/10/0302/10 pierādījumiem un viedokļa izteikšanu* (turpmāk – PKL Flote Vēstule).

PKL Flote norāda, ka tai nav iebildumu pret Lēmuma 3.3. punktā izdarītajiem secinājumiem par pārkāpuma sastāvu, līdz ar to netiek sniegti papildu paskaidrojumi par velkoņa Marss – 1 stāvvietu pie piestātnēm, liedzot velkonim Marss – 1 sniegt pakalpojumus.

4. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1. punktā noteikto aizliegumu pārkāpums, kas izpaudās, RBP liedzot iespēju brīvi izvēlēties velkoņu pakalpojumu sniedzēju.

4.1. PKL Flote viedoklis par RBP prettiesisko rīcību

Konkurences padomē tika saņemts Iesniegums, PKL Flote 02.02.2010. vēstule Nr.91/02-10i, par iespējamo pārkāpumu attiecībā uz velkoņu pakalpojumu izvēles ierobežošanu.

PKL Flote 02.02.2010. vēstulē Nr.91/02-10i norāda, ka „lai nodrošinātu garantētu RBP iesaistīšanos velkoņu pakalpojumu sniegšanā, RBP darbinieks, ostas

kapteinis Eduards Delves, īsi pirms velkoņu Santa un Stella pārņemšanas valdījumā, ir izdevis rīkojumu, saskaņā ar kuru, kuģojot pie piestātnes Nr. ZO-19 ir jāizmanto četri jaudīgi azimutālās piedziņas velkoņi. Lai gan rīkojumā nav konkretizēts termins „jaudīgi”, praksē tas tiek izmantots kā obligāta RBP velkoņu piesaiste pakalpojumu sniegšanā minētajā piestātnē (...).”

Iesniegumā norādīts, ka PKL Flote ieskatā RBP „(...) turpina regulēt velkoņu pakalpojumu sniedzēju un to klientu attiecības. Tā, piemēram, 2010. gada 30.aprīļa aģenta ESTMA pasūtījumā attiecībā uz kruīza kuģi MONA LISA tika speciāli norādīts, ka nepieciešamības gadījumā izmantojami tikai PKL Flote velkoņi (...).”

4.2. Lietā konstatētie fakti

Lai izvērtētu, vai nepamatoti tiek ierobežota iespēja izvēlēties velkoņa pakalpojumu sniedzēju Rīgas brīvastā, Konkurences padome lūdza tos kuģu aģentējošos uzņēmumus, kuriem, pēc PKL Flote norādītā, tiek liegta iespēja izvēlēties PKL Flote velkoņa pakalpojumus, sniegt viedokli par situāciju. Atbildot uz šo informācijas pieprasījumu, neviens attiecīgais uzņēmums nenorādīja uz šādas problēmas pastāvēšanu.

Konkurences padome pieprasīja statistiku par kuģiem, kuriem Rīgas brīvastā ir sniegti velkoņa pakalpojumi, kā arī dokumentus, kas apliecina kuģu pārstāvju izvēli saņemt velkoņa pakalpojumus no kāda konkrēta pakalpojuma sniedzēja. Informācija tika saņemta gan no RBP, gan no PKL Flote. PKL Flote 11.01.2011. vēstulē Konkurences padomei iesniedza papildu sarakstu, kurā norādīja, ka, veicot saņemto nomināciju un sniegto velkoņa pakalpojumu analīzi, tā laika periodā no 01.11.2009. līdz 31.08.2010. ir konstatējusi 92 (deviņdesmit divi) gadījumus, kad kuģa īpašnieks/aģents bija izvēlējis PKL Flote kā velkoņa pakalpojuma sniedzēju. Norādot, ka visos šajos gadījumos PKL Flote velkoņi nebija aizņemti (bija pieejami), taču velkoņa pakalpojumus pilnīgi vai daļēji sniedza RBP. Papildus PKL Flote iesniedza informāciju ar 30.03.2011. un 31.03.2011. vēstulēm.

4.2.1. RBP dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, liedzot PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pretēji nominācijās norādītajam.

Konkurences padome ir konstatējusi, ka RBP nepamatoti ir liegusi PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pretēji nominācijās norādītajam šādos gadījumos:

1) 26.06.2010. kuģa aģents SIA „RIX SHIPPING” (kuģim **BALTIC CHIEF1**) bija norādījis AS „Rīgas kuģu būvētava” kā velkoņa pakalpojumu sniedzēju, norādot, ka pēc vajadzības izmantot PKL Flote velkoņus. Faktiski velkoņa pakalpojumus sniedza RBP.

RBP 25.02.2011. vēstulē Konkurences padomei norādīja, ka 26.06.2010. notika intensīva kuģu kustība Rīgas ostā. Tā kā norādītajā laikā PKL Flote velkoņi bija aizņemti ar Panamax tipa kuģa KM MT JADE pietauvošanu pie piestātnes EO-15 (no plkst. 19:25- 21.20), bija objektīva nepieciešamība izmantot RBP velkoņi STELLA, lai novērsu kuģa BALTIC CHIEF1 dīkstāvi. Pie tam jāņem vērā aģenta pieteikumā norādītais, ka PKL Flote velkoņi ir izmantojami „pēc vajadzības”.

RBP nav iesniegusi pierādījumus, ka kuģa aģents būtu vēlējis mainīt velkoņa pakalpojumu sniedzēju, lai nepieļautu dīkstāvi. Konkurences padome uzskata, ka kuģa dīkstāves jautājums neietilpst RBP kompetencē. Tādēļ RBP nebija pamata uzskatīt, ka iestājās nepieciešamība izmantot RBP velkoņus.

Līdz ar to no lietas materiāliem izriet, ka RBP nebija tiesību liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus.

2) 12.07.2010. kuģa aģents SIA „Compass Transit” (kuģim **NAGATO REEFER**) bija norādījis PKL Flote kā velkoņa pakalpojumu sniedzēju. Vēstule

adresēta PKL Flote, informācijai nosūtīta RBP. Faktiski velkoņa pakalpojumus sniedza RBP velkoņi SANTA un STELLA.

Jāatzīmē, ka konkrētais kuģis piestātņi atstāja 10:15. Savukārt PKL Flote velkoņi CASTOR un SMIT NIDA pavadīja kuģus plkst. 8:35 un plkst. 10:55.

PKL Flote 11.01.2011. vēstulē Konkurences padomei attiecībā uz kuģa NAGATO REEFER apkalpošanu 12.07.2010. norāda, ka PKL Flote divi velkoņi beidza apkalpot kuģi MIKHAIL KUTUZOV 7:10 pie piestātnes EO-12 un tad sniedza velkoņa pakalpojumus 9:20-10:35 kuģim GOLDEN ICE (2 PKL Flote velkoņi un 1 RBP velkonis) pie piestātnes EO-14. PKL Flote norāda, ka, neskatoties uz to, ka nākamajam darbam tika nominēti PKL Flote velkoņi, tomēr RBP kuģu satiksmes centra operatori, iepriekš to izplānojot, no iepriekšējā darba veikšanas atbrīvoja savu velkoni STELLA, kurš kopā ar RBP velkoni SANTA apkalpoja kuģi NAGATO REEFER, kaut gan Rīgas brīvostas Kuģu satiksmes centrs zināja, ka nominēta ir PKL Flote. Līdz ar to tieši PKL Flote velkonis bija jāatbrīvo no darba pirmais, nevis RBP velkonis, vai arī laicīgi bija jāplāno velkoņu izvietojums, veicot tauvošanas operācijas.

Konkurences padome norāda, ka, lai arī RBP atrodas dominējošā stāvoklī, tai nevar uzlikt par pienākumu organizējot velkoņa pakalpojumu sniegšanu, sekot līdzī tam, lai velkoņa pakalpojumu sniedzēji iekļautos noteiktā laikā un spētu apkalpot visus tos kuģus, kuri izteikuši šādu vēlmi. Taču vienlaicīgi norādāms, ka RBP nav iesniegusi pierādījumus, ka kuģa aģents būtu vēlējis mainīt velkoņa pakalpojumu sniedzēju, lai nepieļautu dīkstāvi. Konkurences padome uzskata, ka kuģa dīkstāves jautājums neietilpst RBP kompetencē. Tādēļ RBP nebija pamata uzskatīt, ka iestājās nepieciešamība izmantot RBP velkoņus.

Līdz ar to no lietas materiāliem izriet, ka RBP nebija tiesību liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus.

3) 29.07.2010. kuģa aģents SIA „RIX SHIPPING” (kuģim **WILSON RIGA**) bija norādījis PKL Flote kā velkoņa pakalpojumu sniedzēju. Faktiski velkoņa pakalpojumus sniedza RBP. Jāatzīmē, ka konkrētais kuģis piestātņi atstāja 12:25. Savukārt PKL Flote velkoņi CASTOR un SMIT NIDA pavadīja kuģi līdz plkst. 12:30.

PKL Flote Vēstulē attiecībā uz kuģa WILSON RIGA apkalpošanu 29.07.2010. norāda, ka PKL Flote pabeidza velkoņu pakalpojumu sniegšanu kuģim FREJA SELANDA, lai apkalpotu nākamo kuģi WILSON RIGA. PKL Flote bija nominēts kuģa WILSON RIGA apkalpošanai, tomēr tas netika PKL Flote velkoņiem atļauts, pamatojoties uz to, ka nav laika gaidīt. Taču jānorāda, ka jau nākamajā dienā 30.07.2010. kuģim WILSON RIGA velkoņa pakalpojumus (pārtauvošana) sniedza PKL Flote velkonis TOM. Tādējādi nebija nekāda pamata 29.07.2010. liegt PKL Flote (tās velkonim TOM) apkalpot kuģi WILSON RIGA, jo velkonis TOM 29.07.2010. velkoņa pakalpojumus vispār nesniedza, t.i., bija brīvi pieejams.

No lietas materiāliem izriet, ka RBP nebija tiesību liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus.

4) 30.04.2010. kuģa aģents SIA „ESTMA” (kuģim **MONA LISA**) bija norādījis PKL Flote kā vienīgo velkoņu pakalpojumu sniedzēju. Faktiski kuģim MONA LISA 04.05.2010. velkoņa pakalpojumus sniedza RBP velkoņi SANTA un STELLA.

RBP 22.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka: „kuģim „MONA LISA” velkoņi SANTA un STELLA sniedza pakalpojumus pēc SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” lūguma, garantējot samaksu par pakalpojumu”. Pielikumā pievienots 04.05.2010. pakalpojuma sniegšanas pieprasījums.

RBP 25.02.2011. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka kuģis MONA LISA ienāca Rīgas brīvostā 04.05.2010. pie piestātnes MK-3. No aģentiem **netika saņemts pieteikums par velkoņu pakalpojumiem**. Piestātnes operators SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” sniedza informāciju, ka nepieņems kuģi, ja tauvošanai netiks izmantoti

velkoņu pakalpojumi, un rakstiski lūdza norīkot RBP velkoņus šī kuģa pietauvošanai un attauvošanai. Turklāt, pietātnes operators apņēmas samaksāt par šiem pakalpojumiem, lai gan tas nav viņa pienākums. RBP norāda, ka šāda pietātnes operatora rīcība ir pamatota ar to, ka saskaņā ar 07.03.3006. Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.42 „Rīgas brīvdostas noteikumi” 108. punktu pietātnes lietotājs atbild par pietātnes tehnisko stāvokli, to uzturēšanu kārtībā, tehniskās ekspluatācijas, ugunsdrošības, vides aizsardzības un citu noteikumu ievērošanu. RBP uzskata, ka SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” ir rīkojies pamatoti, novēršot iespējamu pietātnes bojājumu radīšanu un nodrošinot tās tehniskā stāvokļa saglabāšanu. Šāda rīcība ir objektīvi pamatota, ņemot vērā, ka kuģis MONA LISA ir ļoti ilgstoši ekspluatēts, liels kuģis, par kuru bija zināms, ka tam ir bijušas tehniskas problēmas. Šī kuģa tauvošana vērtējama kā īpaši sarežģīta (...).

PKL Flote 11.01.2011. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka velkoni kuģim izvēlas kuģa kapteinis vai kuģa aģents, nevis pietātne, kur kuģis ir pietauvojies. Iespēju, ka velkoni kuģim izvēlas pietātne, neparedz nedz likumdošana, nedz tā būtu prakse Rīgas ostā vai citās Latvijas ostās. PKL Flote norāda, ka konkrētajā gadījumā kuģa MONA LISA aģents SIA „ESTMA” bija izvēlējis PKL Flote kā velkoņa pakalpojuma sniedzēju jau 30.04.2010.

SIA „ESTMA” 28.01.2011. vēstulē Nr. EST-11/018 Konkurences padomei norāda, ka (*) Tā nav ierasta prakse, kad pietātne pieprasa velkoņu pakalpojumu sniegšanu kuģim.”

SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” 04.02.2011.vēstulē Konkurences padomei norāda, ka kuģa MONA LISA pietauvošanai un attauvošanai velkoņus pasūtīja savā vārdā. Velkoņi bija nepieciešami, jo kuģis tā parametru dēļ pie SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” pietātnēm nevar pietauvot bez velkoņu palīdzības. **Ja termināls nenodrošinātu** kuģu pietauvošanu ar velkoņu palīdzību, kuģis izvēlētos citu komersantu pietātnes, kur tik lieli kuģi pietauvoties var bez velkoņu palīdzības. Terminālam **bija izdevīgi pasūtīt un apmaksāt velkoņu pakalpojumus**, lai minēto kuģi varētu pieņemt un apkalpot pie savas pietātnes. SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecina, ka tā ir veikusi apmaksu par velkoņa pakalpojumu sniegšanu.

Konkurences padome secina, ka lietas materiālos ir PKL Flote iesniegta kuģa MONA LISA aģenta SIA „ESTMA” nominācija par velkoņa pakalpojuma sniegšanu 04.05.2010. No iesniegtā dokumenta izriet, ka nominācijā adresāts ir RBP.

Pie tam SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” 04.02.2011.vēstulē Konkurences padomei pievienoja saraksti ar SIA „ESTMA”, kurā tiek apspriesti jautājumi, kas skar kuģa MONA LISA uzņemšanu pie SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” pietātnes. Līdz ar to, **pat, ja RBP nav saņēmusi SIA „ESTMA” nomināciju velkoņu pakalpojumu sniegšanai kuģim MONA LISA 04.05.2010., tad SIA „Rīgas Pasažieru Termināls” šāda informācija bija, kas savukārt liecina par nepamatotu velkoņa pakalpojuma pieprasīšanu, pārkāpjot savas pilnvaras.** Konkurences padomes ieskatā RBP pienākums (un saprātīga komercprakse) ir pārliecināties par velkoņa pakalpojumu pieprasītāja pilnvarojuma apmēru. Pie tam RBP dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties, ja visos gadījumos, kad kuģim netiek veikta velkoņa pakalpojumu nominācija, šos pakalpojumus sniedz RBP. Līdz ar to īpašā atbildība, kas gulstas uz dominējošā stāvoklī esošu tirgus dalībnieku, konkrētajā gadījumā liek pārliecināties pie kuģa kapteiņa vai aģenta par tā ieskatiem attiecībā uz velkoņa pakalpojumu sniedzēju pat tad, ja iepriekš šāda nominācija nav veikta.

No lietas materiāliem izriet, ka RBP nebija tiesību liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus.

PKL Flote nepamatoti atsaucas uz tās tiesību ierobežošanu sniegt velkoņa pakalpojumus, tā kā no velkoņa pakalpojumu nominācijas neizriet, ka šādas tiesības PKL Flote tiek deleģētas šajā apakšpunktā zemāk uzskaitītajos gadījumos:

Tabula Nr.1

| | Datums | Kuģis |
|-----|-----------------------|---------------------|
| 1. | 03.11.2009. 20:00:00. | DD VOYAGER |
| 2. | 05.11.2009. 8:30:00 | BERGEN |
| 3. | 10.11.2009. 11:30 | CMA CGM NEVA |
| 4. | 15.11.2009. 4:30:00 | RODOPI |
| 5. | 16.11.2009. 7:45:00 | RODOPI |
| 6. | 17.11.2009. 5:45:00 | RIJNBORG (NL) |
| 7. | 17.11.2009. 14:30:00 | UBC TAMPICO |
| 8. | 17.11.2009. 16:10:00 | MOON SEE |
| 9. | 21.11.2009. 17:15:00 | MARIDA MAGNOLIA |
| 10. | 22.11.2009. 5:00:00 | MOON SEE |
| 11. | 23.11.2009. 8:15:00 | EMOTION |
| 12. | 25.11.2009. 15:45:00 | MARIDA MELLISA |
| 13. | 02.12.2009. 0:30:00 | DMITRIY POZHARSKIY |
| 14. | 03.12.2009. 10:40:00 | DMITRIY POZHARSKIY |
| 15. | 04.12.2009. 11:55:00 | BALTIC STRAIT |
| 16. | 09.12.2009. 16:30:00 | LEONID SOBOLEV |
| 17. | 10.12.2009. 23:40:00 | LEONID SOBOLEV |
| 18. | 16.12.2009. 5:30:00 | STEN SKAGEN |
| 19. | 16.12.2009. 22:35:00 | SIR CHARLES PARSONS |
| 20. | 26.12.2009. 1:00:00 | CAPE EGMONT |

| | | |
|-----|----------------------|--------------------|
| | | |
| 21. | 21.12.2009. 18:00:00 | TIGRAN +VYSOTSK 3 |
| 22. | 29.12.2009. 20:00:00 | SKLEDORS |
| 23. | 03.01.2010. 21:30:00 | SAG BULK AUSTRALIA |
| 24. | 09.01.2010. 15:02:45 | SAG BULK AUSTRALIA |
| 25. | 15.01.2010. 16:35:12 | DRACO (MT) |
| 26. | 03.02.2010. 17:10:00 | GREEN FOREST |
| 27. | 06.02.2010. 20:00:00 | CELTIC SPIRIT |
| 28. | 13.06.2010. 5:30:00 | SEVERNAYA ZEMLYA |
| 29. | 18.04.2010. 4:15 | SEVERNAYA ZEMLYA |
| 30. | 26.04.2010. 8:15:00 | NOVAYA ZEMLYA |
| 31. | 27.04.2010. 19:10:00 | NOVAYA ZEMLYA |
| 32. | 31.05.2010. 9:45:00 | STAVRODROMI |
| 33. | 01.06.2010. 10:00:00 | ALBATROS |
| 34. | 01.06.2010. 17:30:00 | ALBATROS |
| 35. | 05.06.2010. 11:40:00 | PAX (LR) |
| 36. | 11.06.2010. 9:30:00 | NEW VENTURE |
| 37. | 14.06.2010. 5:20:00 | NEW VENTURE |
| 38. | 18.08.2010. 13:40 | LAKATAMIA |
| 39. | 25.08.2010. 17:15:00 | LIQUID FORTUNE |
| 40. | 26.08.2010. 16:00:00 | LIQUID FORTUNE |

PKL Flote iesniedza papildu informāciju (30.03.2011. un 31.03.2011. vēstules Konkurences padomei) par to, no kādas aģentu kompānijas ir bijušas nominācijas PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus vai arī ir bijis līgums ar kuģu īpašniekiem (valdītājiem), kas izvēlējušies PKL Flote velkoņu pakalpojumus bez aģentu starpniecības. PKL Flote ieskatā šādā gadījumā noslēgtais līgums aizstāj nomināciju, jo kuģa aģents velkoņa pakalpojumus neorganizē, bet kuģa kapteinis, kurš saskaņā ar

normatīvajiem aktiem izvēlas velkoņa pakalpojumus un velkoņu skaitu ostā, rīkojas saskaņā ar kuģa īpašnieka norādījumiem.

Konkurences padome norāda, ka papildus iesniegtā informācija nepierāda, ka PKL Flote tika nominēta tabulā Nr.1 minētajos gadījumos sniegt velkoņu pakalpojumus. Pirmkārt, nav iesniegti pierādījumi, bet informācija, kas apkopota tabulā, nerada iespēju pārliecināties par šajā tabulā iekļautās informācijas patiesumu, neskatoties uz to, ka Konkurences padome pieprasīja pierādījumus no PKL Flote, kas apliecina nominācijas faktu. Otrkārt, Konkurences padome ir ieguvusi pierādījumus – nominācijas sniegt velkoņa pakalpojumus, kuros par velkoņa pakalpojuma sniedzēju nav nominēta PKL Flote. Treškārt, pat pastāvot noslēgtiem līgumiem, velkoņa pakalpojumu katrā konkrētajā gadījumā var sniegt tad, kad velkoņa pakalpojuma sniedzējs tiek informēts par pakalpojuma nepieciešamību un laiku (šī informācija tiek iekļauta nominācijā). PKL Flote nav iesniedzis šādus pierādījumus. Fakts, ka kuģu kapteinis vai īpašnieks (valdītājs), izvēloties velkoņa pakalpojumu sniedzēju, neievēro līgumsaistības ar PKL Flote, bet izvēlas RBP kā velkoņa pakalpojuma sniedzēju, nerada RBP šķēršļus šo pakalpojumu sniegt, ja ir saņemta attiecīga nominācija. Līdz ar to, neskatoties uz līgumsaistībām, faktiskā rīcība liecina par pretējo, ko pierāda iegūtie pierādījumi.

4.2.2. RBP dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, liedzot PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā pretēji nominācijās norādītajam.

Konkurences padome ir konstatējusi, ka RBP nepamatoti ir liegusi PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā – nodrošinot visu pakalpojuma sniegšanai nepieciešamo velkoņu skaitu - šādos gadījumos:

1) 16.07.2010. kuģa aģents SIA „RIX SHIPPING” (kuģim **GOLDEN ICE**) bija nominējis PKL Flote kā velkoņa pakalpojumu sniedzēju, norādot, ka pēc vajadzības jāizmanto RBP velkoņus. Faktiski velkoņa pakalpojumus sniedza divi RBP un viens PKL Flote velkonis.

PKL Flote vēstulē attiecībā uz kuģa **GOLDEN ICE** apkalpošanu 16.07.2010. norāda, ka šim darbam tika nominēti PKL Flote velkoņi un tie nesniedza nevienu citu velkoņu pakalpojumu tuvākajā laikā pirms vai pēc minētā laika posma, bet darbu veica divi RBP velkoņi un tikai viens PKL Flote velkonis, nepaskaidrojot no Rīgas brīvdostas Kuģu satiksmes vadības centra operatoru puses šādas izvēles iemeslu. PKL Flote norāda, ka darbu varēja paveikt divi (vai trīs, ja nepieciešams) PKL Flote velkoņi.

RBP 25.02.2011. vēstulē Konkurences padomei nav sniegusi pamatojumu, kādēļ konkrētā pakalpojuma sniegšanai netika izmantoti visi PKL Flote atbilstošās jaudas velkoņi.

No lietas materiāliem izriet, ka ir daļēji ierobežota velkoņu pakalpojumu sniegšana, tā kā tikai viens PKL Flote velkonis – SMIT NIDA - piedalījās velkoņu pakalpojumu sniegšanā.

2) 17.05.2010. 20:35:00 kuģi **KASTOS** (kuģa DW (t) – 22950,00) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis SANTA. Atbilstoši 07.03.2006. Rīgas Domes saistošo noteikumu Nr.42 *Rīgas brīvdostas noteikumi* (turpmāk - Rīgas brīvdostas noteikumi) 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir trīs, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 6500. Ņemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija trešais velkonis, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

3) 20.05.2010. 20:20:00 kuģi **GOLDEN STRENGHT** (kuģa DW (t) – 42785,00) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis STELLA. Atbilstoši Rīgas brīvdostas

noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir četri, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 7000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **EO-14** (pietauvots kuģis GOLDEN STRENGHT) maksimālā izmēra kuģu izvešanai/ ievēšanai nepieciešams izmantot trīs līdz četrus jaudīgus velkoņus. Rīgas brīvostas noteikumu pielikums Nr. 3 satur šīs prasības tulkojumu angļu valodā, kas paredz pienākumu izmantot 3-4 velkoņus, neraksturojot to jaudu. Kas ļauj secināt, ka nepieciešamais jaudas apmērs ir nosakāms, pamatojoties uz Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktu.

Ņemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija vēl divi velkoņi, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

4) 22.05.2010. 9:10 kuģi **BIANCO ID** (kuģa DW (t) – 36356,00) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis STELLA. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir četri, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 7000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **EO-15** (pietauvots kuģis BIANCO ID) maksimālā izmēra kuģu izvešanai/ ievēšanai nepieciešams izmantot trīs līdz četrus jaudīgus velkoņus. Rīgas brīvostas noteikumu pielikums Nr. 3 satur šīs prasības tulkojumu angļu valodā, kas paredz pienākumu izmantot 3-4 velkoņus, neraksturojot to jaudu. Kas ļauj secināt, ka nepieciešamais jaudas apmērs ir nosakāms, pamatojoties uz Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktu.

Ņemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija trešais velkonis, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

5) 01.06.2010. 21:00:00 kuģi **VANESSA OLDENDORFF** (kuģa DW (t) – 35889,00) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis STELLA. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir četri, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 7000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **EO-14** (pietauvots kuģis VANESSA OLDENDORFF) maksimālā izmēra kuģu izvešanai/ ievēšanai nepieciešams izmantot trīs līdz četrus jaudīgus velkoņus. Rīgas brīvostas noteikumu pielikums Nr. 3 satur šīs prasības tulkojumu angļu valodā, kas paredz pienākumu izmantot 3-4 velkoņus, neraksturojot to jaudu. Kas ļauj secināt, ka nepieciešamais jaudas apmērs ir nosakāms, pamatojoties uz Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktu.

Ņemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija vēl divi velkoņi, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

6) 11.06.2010. 12:00:00 kuģi **IRON MANOLIS** (kuģa DW (t) – 43189,00) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis SANTA. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir četri, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 7000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **EO-14** (pietauvots kuģis IRON MANOLIS) maksimālā izmēra kuģu izvešanai/ ievēšanai nepieciešams izmantot trīs līdz četrus jaudīgus velkoņus. Rīgas brīvostas noteikumu pielikums Nr. 3 satur šīs prasības tulkojumu angļu valodā, kas paredz pienākumu izmantot 3-4 velkoņus, neraksturojot to jaudu. Kas ļauj secināt, ka nepieciešamais jaudas apmērs ir nosakāms, pamatojoties uz Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktu.

Nemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija vēl divi velkoņi, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

7) 11.06.2010. 13:55:00 kuģi **SEVERNAYA ZEMLYA** (kuģa DW (t) – 15868) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis SANTA. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir divi vai trīs, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 5000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **PM-19** (pietauvots kuģis SEVERNAYA ZEMLYA) nav noteikta atsevišķa kārtība.

Nemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija vēl divi velkoņi, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

8) 13.06.2010. 5:10:00 kuģi **SEVERNAYA ZEMLYA** (kuģa DW (t) – 15868) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis SANTA. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir divi vai trīs, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 5000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **EO-15** (pietauvots kuģis SEVERNAYA ZEMLYA) maksimālā izmēra kuģu izvešanai/ ievēšanai nepieciešams izmantot trīs līdz četrus jaudīgus velkoņus. Rīgas brīvostas noteikumu pielikums Nr. 3 satur šīs prasības tulkojumu angļu valodā, kas paredz pienākumu izmantot trīs līdz četrus velkoņus, neraksturojot to jaudu. Kas ļauj secināt, ka nepieciešamais jaudas apmērs ir nosakāms, pamatojoties uz Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktu.

Nemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija vēl divi velkoņi, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

9) 14.08.2010. 23:35 kuģi **POMOREY** (kuģa DW (t) – 15868,00) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis SANTA. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir divi vai trīs, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 5000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **EO-15** (pietauvots kuģis POMOREY) maksimālā izmēra kuģu izvešanai/ ievēšanai nepieciešams izmantot trīs līdz četrus jaudīgus velkoņus. Rīgas brīvostas noteikumu pielikums Nr. 3 satur šīs prasības tulkojumu angļu valodā, kas paredz pienākumu izmantot trīs līdz četrus velkoņus, neraksturojot to jaudu. Kas ļauj secināt, ka nepieciešamais jaudas apmērs izriet no Rīgas brīvostas noteikumu 243. punkta.

Nemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija vēl divi velkoņi, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā.**

10) 26.06.2010. 19:25 kuģi **KM MT JADE** (kuģa DW (t) – 42707,00) apkalpoja divi PKL Flote velkoņi SMIT NIDA (jauda 4920 z.s.) un CASTOR (jauda 5060 z.s.) un RBP velkonis SANTA. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktam šāda kuģa apkalpošanai ieteicamais velkoņu skaits ir četri, ar velkoņu kopējo jaudu ZS (HP) – 7000. Atbilstoši Rīgas brīvostas noteikumu pielikumam Nr. 3 pie piestātnes **EO-15** (pietauvots kuģis KM MT JADE) maksimālā izmēra kuģu izvešanai/ ievēšanai nepieciešams izmantot trīs līdz četrus jaudīgus velkoņus. Rīgas brīvostas noteikumu pielikums Nr. 3 satur šīs prasības tulkojumu angļu valodā, kas paredz pienākumu izmantot trīs līdz četrus velkoņus, neraksturojot to jaudu. Kas ļauj secināt,

ka nepieciešamais jaudas apmērs ir nosakāms, pamatojoties uz Rīgas brīvostas noteikumu 243. punktu.

Ņemot vērā to, ka PKL Flote velkoņu SMIT NIDA un CASTOR kopējā jauda jau pārsniedz ieteicamo un PKL Flote rīcībā bija trešais velkonis, **RBP nebija pamata liegt PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus pilnā apmērā atbilstoši savai kapacitātei.**

Konkurences padome uzskata par pamatotu, vērtējot tiesības sniegt velkoņa pakalpojumu ierobežošanu, secinājumus izdarīt, balstoties un Rīgas brīvostas noteikumiem, tā kā RBP, atbildot un Konkurences padomes informācijas pieprasījumiem, nav norādījusi uz citiem konkrētiem faktiskajiem apstākļiem, kas objektīvi papildus būtu ņemami vērā.

PKL Flote nepamatoti norāda uz gadījumiem, kuros tiek apšaubīta nepieciešamība pakalpojuma sniegšanā papildus PKL Flote velkoņiem piesaistīt RBP velkoņus, tabulā Nr. 2 uzskaitītajos gadījumos:

Tabula Nr. 2

| Nr.p.k. | Datums | Kuģis |
|---------|----------------------|--------------------|
| 1. | 17.05.2010. 20:35:00 | KASTOS |
| 2. | 20.05.2010. 20:20:00 | GOLDEN STRENGHT |
| 3. | 22.05.2010. 4:30 | GOLDEN STENGHT |
| 4. | 22.05.2010. 9:10 | BIANCO ID |
| 5. | 01.06.2010. 21:00:00 | VANESSA OLDENDORFF |
| 6. | 03.06.2010. 12:15 | VANESSA OLDENDORFF |
| 7. | 11.06.2010. 12:00:00 | IRON MANOLIS |
| 8. | 11.06.2010. 13:55:00 | SEVERNAYA ZEMLYA |
| 9. | 14.06.2010 22:30 | IRON MANOLIS |
| 10. | 26.06.2010. 19:25 | KM MT JADE |
| 11. | 28.06.2010. 8:30 | KM MT JADE |
| 12. | 30.06.2010. 4:45 | KM MT JADE |
| 13. | 04.07.2010. 8:10 | LEGIONY POLSKIE |

| | | |
|-----|---------------------|------------------|
| 14. | 06.07.2010. 1:10 | LEGIONY POLSKIE |
| 15. | 08.07.2010. 1:10 | STAR ZETA |
| 16. | 09.07.2010. 16:00 | STAR ZETA |
| 17. | 12.07.2010. 8:35 | GOLDEN ICE |
| 18. | 14.07.2010. 15:10 | GOLDEN ICE |
| 19. | 16.07.2010. 2:20 | GOLDEN ICE |
| 20. | 23.07.2010. | BIANCO ZEALAND |
| 21. | 25.07.2010. 21:25 | MILAGRO |
| 22. | 28.07.2010. 19:25 | FELICITY |
| 23. | 05.08.2010. 9:55 | BONNIE SMITHWICK |
| 24. | 07.08.2010. 6:25 | BONNIE SMITHWICK |
| 25. | 19.08.2010. 8:25 | NYON |
| 26. | 31.08.2010. 3:30 | KEY ACTION |

Konkurences padome ir secinājusi, ka attiecībā uz Lēmuma tabulā Nr.2 uzskaitītajiem kuģiem, kurus apkalpoja gan PKL Flote, gan RBP velkoņi kopā, nav izdarāms secinājums par tiesību ierobežošanu sniegt velkoņa pakalpojumus.

PKL Flote ar 31.03.2011. vēstuli Konkurences padomei iesniedza papildu informāciju par PKL Flote velkoņiem, kas varēja darboties RBP velkoņu vietā.

Konkurences padome, izvērtējot iesniegto informāciju, secina, ka PKL Flote atsaucas uz tiesību sniegt velkoņa pakalpojumus ierobežošanu arī tajos gadījumos, kad kā RBP velkoņu aizstājošs velkonis norādīts PKL Flote velkonis MARSS-1¹. Konkurences padome jau Lēmuma 3.3. punktā ir konstatējusi, ka RBP prettiesiski ir liegusi PKL Flote velkonim MARSS-1 sniegt velkoņa pakalpojumus laika periodos no 04.06.2010. līdz 09.07.2010. un 02.08.2010. līdz 30.09.2010, kā rezultātā PKL Flote velkonis MARSS-1 nevarēja sniegt velkoņa pakalpojumus Rīgas brīvastā. Līdz ar to konkrētie gadījumi attiecas uz Lēmuma 3.3. punktā konstatēto pārkāpumu un Konkurences padome velkoņa pakalpojumu ierobežošanu šajos gadījumos nevērtē.

Konkurences padome, izvērtējot iesniegto informāciju, secina, ka PKL Flote nepamatoti atsaucas uz tiesību sniegt velkoņa pakalpojumus ierobežošanu visos tajos gadījumos, kad kuģis apkalpots no vai uz piestātņi ZO-19². Atbilstoši Rīgas brīvastas ostas kapteiņa 15.12.2009. rīkojumam Nr. 59 un tā skaidrojumam RPB 22.10.2010. vēstulē Nr. 1-09/1720 Konkurences padomei velkoņa pakalpojumus pie piestātnes ZO-

¹ Tabulā Nr.2 no 15. līdz 24. rindai, 26. rinda, savukārt no 10. – 14. rinda tikai attiecībā uz velkoni MARSS-1.

² Tabulā Nr.2 rindas: 3., 6., 9., 11., 12., 13., 14., 18., 19., 21., 24., un 25.

19 var sniegt, izmantojot četrus jaudīgus azimutālās piedziņas velkoņus. PKL Flote velkoņa pakalpojumus sniedza ar diviem šāda veida velkoņiem.

PKL Flote norāda, ka tās ieskatā RBP ļaunprātīgi ir izmantojusi savu dominējošo stāvokli, uzspiežot kuģiem pirkt velkoņa pakalpojumus (skaita un jaudas ziņā), kas nav attaisnojami ar Rīgas brīvdostas noteikumu 243. punktā noteikto, tādējādi radot velkoņa pakalpojumu saņēmējiem nepamatotus izdevumus. Konkurences padome norāda, ka tā nevērtē netaisnīgu vai nepamatotu nosacījumu uzspiešanu velkoņa pakalpojumu saņēmējiem šīs lietas ietvaros. Savukārt PKL Flote nav pamatoti ieinteresētā persona šādu iespējamu RBP aizliegtu darbību sakarā, tā kā norādītajos gadījumos nav pirkusi velkoņa pakalpojumus.

4.2.3. RBP dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, nenodrošinot taisnīgu, uz objektīviem un nediskriminējošiem nosacījumiem balstītu sadali starp velkoņu pakalpojumu sniedzējiem par kuģu apkalpošanu, kas nav norādījuši konkrētu velkoņa pakalpojumu sniedzēju.

Konkurences padome secināja, ka RBP ir izmantojusi dominējošo stāvokli ļaunprātīgi, jo nav izveidojusi taisnīgu, uz objektīviem un nediskriminējošiem nosacījumiem balstītu sadali starp velkoņu pakalpojumu sniedzējiem par to kuģu apkalpošanu, kas nav norādījuši konkrētu pakalpojuma sniedzēju.

1) Gadījumos, kad kuģis/kuģa aģents nav norādījis konkrētu velkoņa pakalpojumu sniedzēju (tabula Nr. 3), kuģi ir apkalpojuši RBP velkoņi.

Tabula Nr. 3

| | Datums | Kuģis |
|----|---------------------|-------------|
| 1. | 14.04.2010. 1:00:00 | ZAPOLYARYE |
| 2. | 20.04.2010. 6:45:00 | IDEFIXBLKER |

2) Gadījumos, kad kuģis/kuģa aģents nav norādījis konkrētu velkoņa pakalpojumu sniedzēju (zemāk uzskaitītie), kuģi ir apkalpojuši RBP velkoņi kopā ar PKL Flote.

Tabula Nr. 4

| | Datums | Kuģis |
|----|-------------------|------------|
| 1) | 26.07.2010. 4:00 | GOLDEN ICE |
| 2) | 30.07.2010. 18:30 | GOLDEN ICE |

PKL Flote norāda, ka šādu pakalpojumu sniegšanu PKL Flote spēj nodrošināt patstāvīgi, bez RBP velkoņiem.

3) PKL Flote nepamatoti norāda uz tās ieskatā prettiesiskiem RBP velkoņa pakalpojumu sniegšanas gadījumiem, apkalpojot tabulā Nr. 5 uzskaitītos kuģus:

Tabula Nr. 5

| | Datums | Kuģis |
|-----|----------------------|-------------------|
| 1. | 01.11.2009. 0:10:00 | DORBUSH |
| 2. | 03.11.2009. 19:40:00 | DD VOYAGER |
| 3. | 15.11.2009. 17:45:00 | A LA MARINE |
| 4. | 04.12.2009. 9:50:00 | SEAGATE |
| 5. | 16.12.2009. 18:35:00 | JANA (DE) |
| 6. | 25.12.2009. 10:00:00 | SILJA FESTIVAL |
| 7. | 10.01.2010. 15:02:45 | ALSTERSTERN |
| 8. | 27.01.2010. 9:00:17 | HENDRIKS-B |
| 9. | 10.02.2009. 13:30:00 | SKLEDORS |
| 10. | 09.03.2010. 2:30:00 | ANATOLIY |
| 11. | 12.06.2010. 22:40:00 | CINNAMON |
| 12. | 13.06.2010. 17:40:00 | ALBATROS |
| 13. | 23.06.2010. 8:20:00 | REGATTA |
| 14. | 29.08.2010. 1:45:00 | SEA CHALLENGER |

Lietas dalībnieki nav iesnieguši pierādījumus, kas apliecina to tiesības sniegt velkoņu pakalpojumus tabulā Nr.5 uzskaitītajiem kuģiem. Visos šajos gadījumos nav dokumentāru pierādījumu par kuģa manevru veikšanas pieteikumu Rīgas brīvdostā (nominācija ar vai bez konkrēta velkoņa pakalpojumu sniedzēja norādīšanu). Visos šajos gadījumos velkoņa pakalpojumus sniedza RBP īpašumā esošie kuģi.

Konkurences padomes secina, ka tabulā Nr. 3., tabulā Nr. 4. un tabulā Nr. 5. minētajos gadījumos RBP ir izmantojusi dominējošo stāvokli ļaunprātīgi, jo nav izveidojusi taisnīgu, uz objektīviem un nediskriminējošiem nosacījumiem balstītu sadali starp velkoņu pakalpojumu sniedzējiem par kuģu apkalpošanu, kuri nav norādījuši konkrētu pakalpojuma sniedzēju.

PKL Flote ir iesniegusi informāciju, kurā norādīti PKL Flote velkoņi, kas minētajos gadījumos varēja apkalpot kuģus, aizstājot RBP velkoņus. Ņemot vērā to, ka PKL Flote iesniegtā informācija nepierāda konkrētas nominācijas esamību un nemaina faktu, ka RBP nav izveidojusi taisnīgu un nediskriminējošu sistēmu velkoņu pakalpojumu sniegšanai gadījumos, kad kuģis tiešā veidā nav nominējis konkrētu velkoņa pakalpojuma sniedzēju, Konkurences padome šo informāciju nepārbauda, tā kā tā netiek izmantota kā pierādījums pārkāpuma konstatēšanai.

4.2.3. RBP dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, izdodot 15.12.2009. rīkojumu Nr. 59

RBP 22.10.2010. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka: „Piestātne **ZO-19** ir jaunizbūvēta pagaidu dziļūdens pāļu piestātne, kas nodota Rīgas brīvdostas pārvaldei ekspluatācijas uzsākšanai 12.10.2009. Pirmais kuģis pie šīs piestātnes tika pietauvots 24.10.2009. Savukārt pēc padziļināšanas darbu pabeigšanas tika izdots Rīgas brīvdostas kapteiņa 15.12.2009. rīkojums Nr.59 „Par kuģošanu pie piestātnes ZO-19” un uzsākta piestātnes pilnvērtīga ekspluatācija. (...) Saskaņā ar Rīgas brīvdostas kapteiņa sniegto informāciju prasība izmantot četrus jaudīgus azimutālus velkoņus ir pamatota ar tehniskiem aprēķiniem, lai nodrošinātu lieltonnāžas PANAMAX tipa kuģu ar DW:70000-100000 mt, garums: līdz 235m, platums: līdz 33 m, projekta gultnes atzīme: 15,5 m pieņemšanu. Savukārt terminam „jaudīgs” atbilst azimutālie velkoņi, kuri projektēti PANAMAX tipa kuģu tauvošanai ar maksimālo slodzi uz āķa 60tn un kuri ir spējīgi nodrošināt kuģu un hidrotehnisko būvju drošību. Šādām prasībām atbilstot velkoņi SMIT NIDA, CASTOR, SANTA un STELLA.”

Attiecībā uz ostas kapteiņa 15.12.2009. rīkojumu Nr.59 „Par kuģošanu pie piestātnes ZO-19” Konkurences padome secina, ka tas ir administratīvais akts, kas apstrīdams saskaņā ar Administratīvā procesa likumu, savukārt tiesiska administratīvā akta izdošana nevar tikt vērtēta kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana. Rīkojums izvirza kvalitātes prasības, kuras spēj īstenot ne tikai RBP, bet arī PKL Flote.

4.3. Secinājumi par pārkāpuma sastāvu

Konkurences padome secina, ka ir konstatējama RBP rīcība, nepamatoti liedzot (4 epizodes) un ierobežojot (10 epizodes) izvēli attiecībā uz velkoņa pakalpojumu sniedzējiem Rīgas brīvdostā. Vērtējot šīs epizodes kopsakarā ar citiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, ir konstatējama dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, RBP pārkāpjot Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1. punktā noteikto aizliegumu.

Konkurences padome secina, ka RBP ir izmantojusi dominējošo stāvokli ļaunprātīgi, jo nav izveidojusi taisnīgu, uz objektīviem un nediskriminējošiem nosacījumiem balstītu sadali starp velkoņu pakalpojumu sniedzējiem par to kuģu apkalpošanu, kuri nav norādījuši konkrētu pakalpojuma sniedzēju.

Konkurences padomes ieskatā RBP rīcība, ierobežojot PKL Flote velkoņa pakalpojumu sniegšanu ar velkoni MARSS-1, ir saistāma ar mērķi mazināt konkurenci velkoņu pakalpojumu sniegšanas tirgū Rīgas brīvdostā un nodrošināt sev ienākumus no konkurences trūkuma.

Attiecībā uz ostas kapteiņa 15.12.2009. rīkojumu Nr.59 „Par kuģošanu pie piestātnes ZO-19” Konkurences padome secina, ka tā izdošanā nav saskatāmas dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas sastāva pazīmes.

4.4. Lietas dalībnieku viedokļi

RBP

Konkurences padome pēc 20.12.2010. vēstules Nr. 2704 Par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr. 1613/10/03.02./10 Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībās esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu nosūtīšanas ieguva papildu pierādījumus lietā. Tādēļ Konkurences padome 17.03.2011. nosūtīja vēstuli Nr. 665 Par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr. 1613/10/03.02./10 Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībās esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu. Konkurences padomes 17.03.2011. vēstulē tika sniegts vērtējums par RBP rīcību, liedzot iespēju brīvi izvēlēties velkoņa pakalpojumu sniedzēju. Konkurences padome 04.04.2011. saņēma RBP 31.03.2011. vēstuli Nr. 1-09/524 Par lietu Nr. 1613/10/0.302./10.

RBP 31.03.2011. vēstulē norāda, ka tās ieskatā pārkāpums nav konstatējams pārkāpuma sastāva trūkuma dēļ. RBP norāda, ka Konkurences padome ir vērtējusi Rīgas brīvostas ostas kapteiņa rīkojumus, kas ir valsts amatpersona, savukārt Konkurences likuma 13.pantā noteiktā pārkāpuma konstatēšanai nepieciešams konstatēt, ka aizliegtās darbības ir veicis tirgus dalībnieks. Savu viedokli RBP pamato ar Likumu par ostām 16.pantu, 17.pantu; Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma „C” sadaļas III nodaļu.

Konkurences padome Lēmuma pirmajā punktā atsaucas uz tās iepriekš pieņemtajiem lēmumiem un tajos izdarītajiem secinājumiem. Tai skaitā norādot, ka RBP, būdama dominējošā stāvoklī Rīgas brīvostas apsaimniekošanas tirgū, spēj būtiski ietekmēt tirgus dalībnieku saimniecisko darbību un konkurenci ar Rīgas brīvostas apsaimniekošanu saistītajos konkrētajos tirgos. Kad RBP sniedz pakalpojumu tajā jomā, kuru pati regulē, slēdzot līgumus ar komercsabiedrībām, tai ir iespēja un saimnieciska interese, izmantojot dominējošo stāvokli ostas apsaimniekošanas tirgū, sev piemērot labvēlīgākus nosacījumus nekā konkurentam velkoņa pakalpojuma sniegšanas tirgū. Ar šo Lēmumu Konkurences padome konstatē, ka RBP izmanto dominējošo stāvokli ļaunprātīgi, netaisnīgi organizējot velkoņa pakalpojumu sniegšanu, tādējādi nostādot konkurentu konkurences ziņā sliktākā stāvoklī.

Nenoliedzami RBP darbības virzieni ir vairāki (ne tikai velkoņu pakalpojumu sniegšana), no kuriem ne visi ir atzīstami par komercdarbību. Taču atbilstoši Konkurences likuma 1. panta 9. punktam par tirgus dalībnieku var atzīt jebkuru personu, arī tādu, kura veic administratīvo funkciju, bet kuras citas saimnieciska rakstura darbības var ietekmēt konkurenci³. Šajā Lēmumā par tirgus dalībnieku ir atzīta RBP kā persona, kura gan veic komercdarbību, gan ietekmē konkurenci. Nav pamatoti no tirgus dalībnieka kā vienotas juridiskas vienības nošķirt tās vienu darbinieku, pat ja tā darbību regulē speciālie normatīvie akti, ja tā darbības rada nepamatotu labumu tirgus dalībniekam, tādējādi nodarot kaitējumu konkurentam.

Konkurences padome 24.03.2009. lēmumā Nr. E02-8 ir konstatējusi, ka ostas kapteinis kā darbinieks ir pieņemts darbā Rīgas brīvostas pārvaldes struktūrvienībā (izpildaparātā), tādējādi tas pilda savas likumos noteiktās funkcijas Rīgas brīvostas pārvaldes interesēs. Rīgas brīvostas pārvaldei kā darba devējai ir pienākums pārraudzīt

³ Sal. Eiropas Savienības tiesas 01.07.2008. spriedums lietā C-49/07, 20. – 27.punkts

un atbildēt par tās darbinieku vai amatpersonu darbību, ja tie, veidami noteiktus pienākumus vai funkcijas, izvirza prasības vai pieņem lēmumus, kas ir pretrunā Konkurences likumā noteiktajam aizliegumam. Tādējādi ir secināms, ka tirgus dalībnieka amatpersonas darbības, ar kurām tiek pārkāpts Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktais aizliegums, ir uzskatāmas par tirgus dalībnieka darbībām. Savukārt ar šo Lēmumu netiek konstatēts Rīgas brīvostas Kuģu satiksmes vadības centra ostas kapteiņa pārkāpums, bet RBP pārkāpums, neveicot attiecīgus pasākumus, kas nodrošinātu kuģošanas drošību un tiesības veikt komercdarbību ostā konkurentiem uz vienlīdzīgiem nosacījumiem, t.sk. respektējot ostas klientu - pakalpojumu saņēmēju un apmaksas par pakalpojuma veicēju tiesības izvēlēties velkoņa pakalpojuma sniedzēju.

Līdz ar to RBP arguments par to, ka nav konstatējams pārkāpums sastāva trūkuma dēļ, nav pamatots.

RBP 31.03.2011. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka, Konkurences padome tikai 5 gadījumos ir secinājusi Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pirmajā punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu. RBP ieskatā, ņemot vērā sniegto velkoņa pakalpojumu kopējo skaitu attiecīgajā laika periodā, iespējamo pārkāpumu skaits ir nenozīmīgs un liecina par īpašu pretimnākšanu un centieniem nodrošināt PKL Flote un kuģu aģentu izteikto vēlmju izpildi. RBP norāda, ka vienlaicīgi būtu apsverams jautājums par to, vai PKL Flote kā tirgus dalībnieka intereses ir aizsargājamas tik lielā mērā, lai tām pakārtotu kuģošanas drošību un ritmiskumu.

Konkurences padome norāda, ka Lēmumā ir konstatētas 4 epizodes, kad RBP nepamatoti liedza, un 10 epizodes, kad RBP nepamatoti ierobežoja (PKL Flote pakalpojumu nesniedza pieprasītā apjomā), PKL Flote sniegt velkoņu pakalpojumus. Taču papildus Konkurences padome ir konstatējusi, ka RBP nav izveidojusi tainīgu, uz objektīviem un nediskriminējošiem nosacījumiem balstītu sadali starp velkoņu pakalpojumu sniedzējiem par to kuģu apkalpošanu, kas nav norādījuši konkrētu pakalpojuma sniedzēju. Konkurences padomes ieskatā iegūtie pierādījumi ir pietiekami pārkāpuma konstatēšanai, jo RBP iejaukšanās, liedzot pilnībā vai daļēji konkurentam sniegt velkoņa pakalpojumus, un tas, ka RBP lēmumi var ietekmēt velkoņa pakalpojumu saņēmējus arī citos ar kuģu uzņemšanu un apkalpošanu ostā saistītos jautājumos, var veicināt PKL Flote klientu zaudēšanu, kā arī ietekmēt velkoņa pakalpojumu saņēmējus – kuģus un kuģu aģentus, tā kā tie veic apmaksu par saņemto pakalpojumu.

PKL Flote

Konkurences padome nosūtīja PKL Flote 20.12.2010. vēstuli Nr. 2703 Par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr. 1613/10/03.02./10 *Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumu Rīgas brīvostas pārvaldes darbībās* esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu. Konkurences padome 14.01.2011. saņēma PKL Flote 11.01.2011. vēstuli Nr.11/01/2011 *Iesniegums par iepazīšanos ar lietas Nr1613/10/0302/10 pierādījumiem un viedokļa izteikšanu.*

PKL Flote 14.01.2011. vēstulē Konkurences padomei norāda, ka tā nepiekrīt Konkurences padomes secinājumiem:

1) PKL Flote uzskata, ka Konkurences padomei būtu kritiskāk jāvērtē kuģu aģentu atbildes, norādot, ka kuģu aģentējošiem uzņēmumiem līgums par komercdarbības veikšanu Rīgas ostā ir jānoslēdz ar RBP, un tas tiek slēgts tikai uz vienu gadu. Minētā kārtība ļauj kontrolēt kuģu aģentējošos uzņēmumus, jo jau iepriekš RBP ir atteikusi pagarināt šādus līgumus par komercdarbības veikšanu Rīgas ostā tiem uzņēmumiem, kas pauduši neapmierinātību ar līgumu brīvi izvēlēties PKL Flote velkoņu pakalpojumus.

Konkurences padome norāda, ka šāds arguments nav izmantojams lēmuma pieņemšanā, jo nav vērtējams kā pierādījums pretstatā Konkurences padomē saņemtajām kuģu aģentējošo uzņēmumu vēstulēm.

2) PKL Flote, atsaucoties uz Konkurences padomes 24.03.2009. lēmumu, kurā norādīts, ka velkoņu pakalpojumus izvēlas kuģu kapteinis, norāda, ka jautājums par to, vai Rīgas brīvdostā ir tikusi liegta iespēja izvēlēties un saņemt PKL Flote velkoņu pakalpojumus, ir vērtējams, cita starpā vadoties no kuģu īpašnieku/aģentu veiktajiem velkoņu pasūtījumiem (tā sauktajām nominācijām) konkrētiem kuģiem. Viedoklis, ka neviens aptaujātais kuģu aģentējošais uzņēmums nav liecinājis par pastāvošām problēmām attiecībā uz tiesību ierobežošanu izvēlēties velkoņa pakalpojumu sniedzēju, nav pamatots.

Konkurences padomes ieskatā 24.03.2009. lēmumā citētais nav pretrunā ar šajā lēmumā secināto. Kuģa kapteini ostā pārstāv kuģi aģentējošais uzņēmums, kura rīcībā ir informācija par kapteiņa izvēlēto velkoņa pakalpojumu sniedzēju un informācija par to, kurš sniedza velkoņa pakalpojumus. Tāpat kuģu aģentējošo uzņēmumu rīcībā ir informācija, vai velkoņu pakalpojumu faktiskā sniegšana atšķiras no sākotnēji plānotās un vai šis fakts atbilst kuģa kapteiņa izvēlei. Tas, ka PKL Flote, iespējams, nav sniegusi velkoņa pakalpojumu saskaņā ar iepriekš nosūtīto pieprasījumu, pats par sevi nav pārkāpums, tā kā kuģa kapteinim/aģentam ir tiesības mainīt velkoņa pakalpojuma sniedzēju. Līdz ar to būtisks dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas konstatācijas priekšnosacījums ir tas, vai kuģis, kuru ostā pārstāv aģents, faktiski nav saņēmis pakalpojumu, kuru ir vēlējis. Tas, ka ir notikusi pakalpojuma sniegšanas pieprasīšana un sekojis atteikums vai noklusēta atteikšanās, kā rezultātā PKL Flote nesniedza velkoņa pakalpojumus, ir civiltiesisks strīds starp PKL Flote un kuģa īpašnieku (valdītāju), kapteini vai aģentu par saistību neizpildi, veicot pakalpojuma pasūtījumu, bet pirkumu nerealizējot.

Jāatzīmē, ka 24.03.2009. lēmumā secinātais ir par RBP adresētajām sūdzībām par RBP veikto velkoņa pakalpojumu sniegšanas ierobežošanu, nevis attiecībā uz Konkurences padomes informācijas pieprasījumiem, kas rada pienākumu atbildēt un sniegt patiesu informāciju, pretējā gadījumā liekot rēķinoties ar likumā noteiktām sekām.

3) PKL Flote attiecībā uz RBP 15.12.2009. rīkojumu Nr. 59 „Par kuģošanu pie piestātnes ZO-19” norāda, ka tas ir vērtējams kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, jo šo rīkojumu ir pieņēmusi persona, kura atrodas darba tiesiskajās attiecībās ar dominējošā stāvoklī esošu tirgus dalībnieku RBP. PKL Flote uzskata, ka šāds rīkojums nav apstrīdams saskaņā ar Administratīvā procesa likumu, savus argumentus pamatojot ar Konkurences padomes 24.03.2009. lēmumu, papildus norādot, ka tādējādi Konkurences padome vienādos tiesiskos un faktiskos apstākļos nonāk pretrunā ar saviem iepriekšējiem lēmumiem, kurus tiesa atstājusi spēkā.

Konkurences padome norāda, ka ne visas darbības, ko veic dominējošā stāvoklī esoša tirgus dalībnieka darbinieki, ir pakļautas Konkurences likumam. Atbilstoši spēkā esošajām procesuālajām normām, ostas kapteiņa rīkojumi kā administratīvie akti bija pārsūdzami Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Attiecībā uz Konkurences padomes 24.03.2009. lēmumu norādāms, ka nav konstatējama pretruna. Konkurences padome ar 24.03.2009. lēmumu nav atzinusi rīkojumu par prettiesisku, bet gan, ievērojot konkrētās lietas faktiskos apstākļus, secinājusi, ka RBP 07.08.2008. rīkojuma Nr.21 izdošanas pamatojums ir formāla rakstura, kā arī ostas kapteiņa rīcība liecina, ka tieši šādas Rīkojumā Nr.21 noteiktās velkoņu tehniskās prasības nav objektīvi pamatotas ar kuģošanas drošību. Un secināja, ka tādā veidā, uzsākot darboties velkoņu pakalpojumu tirgū, Rīgas brīvdostas pārvalde, izvirzot prasības, kas atbilst tās īpašumā esošo velkoņu jaudai un skaitam, radīja sev

nepamatotas priekšrocības attiecībā pret otru velkoņa pakalpojuma sniedzēju un vienlaikus, ievērojot Rīkojumā Nr.22 noteiktās prasības un to ieviešanas sekas, kas aprakstītas 24.03.2009. lēmuma 5.2.punktā, kopsakarā ar 5.3.punktā norādīto Rīgas brīvostas pārvaldes un tās amatpersonu kavējošo rīcību, ierobežoja PKL Flote saimniecisko darbību, tādējādi deformējot konkurenci velkoņu pakalpojumu tirgū. Tāpat nevis pati RBP 07.08.2008. rīkojuma Nr.21 izdošana ir vērtējama kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, bet gan, vērtējot visus minētos konkrētās lietas faktus kopsakarā, ir secināts, ka RBP ir izmantojusi dominējošo stāvokli ļaunprātīgi.

Konkrētajā gadījumā ir secināms, ka faktiskie apstākļi ir mainījušies. Tā kā RBP 15.12.2009. rīkojuma Nr. 59 „Par kuģošanu pie piestātnes ZO-19” izpilde pieļauj ne tikai RBP, bet arī PKL Flote pakalpojumu sniegšanu. Savukārt, ja šis rīkojums ir vērst uz nepamatotu maksājumu iekasēšanu no kuģiem, jo izvirzītās prasības nav samērīgas, tad PKL Flote šādā strīdā nebūtu atzīstama par pamatoti ieinteresēto personu, jo no tās iespējamās nepamatotās maksas netiek iekasētas.

PKL Flote norāda, ka Konkurences padome nepamatoti uzskata, ka RBP 15.12.2009. rīkojums Nr. 59 „Par kuģošanu pie piestātnes ZO-19” ir tiesisks. Konkurences padome secinājumi par administratīvā akta tiesiskumu ir balstīti uz apstākli, ka, ja administratīvais akts nav apstrīdēts likumā noteiktajā kārtībā un atcelts, tad tas uzskatāms par tiesisku.

PKL Flote norāda, ka RBP ne vienmēr ir nodrošinājusi attiecīgā rīkojuma ievērošanu, atsaucoties uz vienu gadījumu 16.07.2010., kad RBP ļāva kuģi Golden ICE attauvot no piestātnes ZO-19 tikai ar 3 velkoņiem (SANTA, STELLA, SMIT NIDA). Tādējādi PKL Flote norāda, ka RBP 15.12.2009. rīkojums Nr. 59 nav ticis vienmēr ievērots, ko par pierādījumu šādu rīkojumu izdošanas nepamatotībai Konkurences padome jau ir atzinusi savā 24.03.2009. lēmumā Nr.EO2-8.

Konkurences padome norāda, ka 24.03.2009. lēmumā tika konstatēts, ka faktiski kuģi ir apkalpoti, neievērojot 06.02.2009. rīkojumā Nr. 21 noteiktos ierobežojumus. Konkrētajā gadījumā PKL Flote norāda uz vienu gadījumu pusgada periodā. RBP rīcība pārējos gadījumos, ko apstiprina RBP iesniegtais pārskats par velkoņu pakalpojumu sniegšanu, pierāda, ka rīkojums tiek ievērots.

5. Pārkāpuma konstatēšana un naudas soda uzlikšana

Ņemot vērā visu augstāk minēto, Konkurences padome secina, ka Rīgas brīvostas pārvaldes darbības atbilst Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpuma pazīmēm, kas izpaužas kā atteikšanās slēgt darījumu vai darījuma noteikumu grozīšana bez objektīvi attaisnojoša iemesla, kas izpaužas kā:

- 1) RBP pārkāpums, nepamatoti liedzot sniegt velkoņa pakalpojumus ar velkoni MARSS-1;
- 2) RBP rīcība, nepamatoti liedzot (4 epizodes) un ierobežojot (10 epizodes) izvēli attiecībā uz velkoņa pakalpojumu sniedzējiem Rīgas brīvostā;
- 3) RBP rīcība, ļaunprātīgi izmantojot savu dominējošo stāvokli, neizveidojot taisnīgu, uz objektīviem un nediskriminējošiem nosacījumiem balstītu sadali starp velkoņu pakalpojumu sniedzējiem par to kuģu apkalpošanu, kuri nav norādījuši konkrētu pakalpojuma sniedzēju.

Naudas soda noteikšana un aprēķināšana:

- 1) Saskaņā ar Konkurences likuma 14. panta pirmo un otro daļu, ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šī likuma 13.panta pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma uzlikšanu un naudas soda piemērošanu. Naudas sodu tirgus dalībniekiem var piemērot līdz 5 (piecu) procentu

apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 250 latu katram.

Saskaņā ar taisnīguma principu, par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt naudas sods jānosaka pietiekami preventīvā līmenī, lai sodītu pārkāpumu izdarījušo personu, atturētu to un citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpumu izdarīšanas. Lai noteiktu soda naudas apmēru, Konkurences padome izvērtēja pārkāpumu atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumiem Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.796) kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.

2) Noteikumu Nr.796 3.punktā noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Noteikumu Nr.796 5.punkts nosaka, ka „ja Konkurences likuma (...) 13.pantā paredzēto pārkāpumu izdarījusi (...) publiska persona, kas privāto tiesību jomā Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē darbojas kā tirgus dalībnieks, naudas sodu aprēķina no minētās personas saimnieciskās darbības ienākumiem pēdējā noslēgtajā finanšu gadā”.

Tā kā minēto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu Konkurences padome ar lēmumu konstatē 29.04.2011., pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka naudas soda apmērs jāaprēķina no 2010.gada neto apgrozījuma. Konkurences padome 20.04.2011. vēstulē Nr.932 lūdza RBP iesniegt apstiprinātu 2010.gada neto apgrozījumu (ieņēmumi no pamatdarbības). RBP nav iesniegusi apstiprinātu 2010.gada pārskatu. Ievērojot to, ka līdz lēmuma pieņemšanas brīdim nav pieejams RBP 2010.gada apstiprinātais finanšu gada pārskats, atbilstoši Noteikumu Nr.796 3.punktam naudas soda aprēķināšanai izmantojams iepriekšējā noslēgtā finanšu gada apstiprinātais pārskats, tātad 2009.gada finanšu pārskats⁴, kas veido Ls 30 910 007.

3) Nosakot naudas soda apmēru, Konkurences padome saskaņā ar Noteikumu Nr.796 13.punktu ņēma vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 14.punktu, nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi, ņem vērā pārkāpuma veidu, pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas, katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Noteikumu Nr.796 15.punktā noteikts, ka „pēc pārkāpuma veida par (...) smagu pārkāpumu uzskata dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (...)”. Tādējādi RBP pārkāpums uzskatāms par smagu pārkāpumu, par kādu Noteikumu Nr.796 18.3.apakšpunktā paredzēts naudas sods no 0,5 % līdz 1,5 % no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma. Ievērojot Administratīvā procesa likuma 13.pantu, 65.panta trešo daļu un 66. panta pirmo daļu, kas nosaka samērīguma principa un lietderības apsvērumu piemērošanu administratīvā procesa ietvaros, Konkurences padome uzskata par samērīgu, ņemot vērā pārkāpuma raksturu un sekas, kas konstatēts šī lēmuma 3. un 4.punktā, piemērot naudas sodu 0,75 % apmērā no Noteikumu Nr.796 18.3.apakšpunktā noteiktā naudas soda apmēra no RBP neto apgrozījuma 2009.gadā, t.i., Ls 231 825.

Tā kā PKL Flote 2011. gadā velkoņa pakalpojumus Rīgas brīvdostā nesniedz, Konkurences padome secina, ka RBP izdarītais pārkāpums nav ilgāks par gadu. Tādējādi saskaņā ar Noteikumu Nr.796 19.1.apakšpunktu jau iepriekš norādītā naudas soda apmēru, kas noteikts saskaņā ar šo noteikumu 18.3.apakšpunktu, nepalielina.

4) Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 21.punktu kopējo naudas soda apmēru var palielināt, ja pastāv vismaz viens no 21.1.apakšpunktā uzskaitītajiem atbildību

⁴ Sk. arī Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 28.jūnija spriedums administratīvajā lietā Nr.A43005309, 7.punkts.

pastiprinošiem apstākļiem, t.sk., tirgus dalībnieks tā paša veida pārkāpumu izdarījis atkārtoti, un Konkurences padome to ir konstatējusi un pieņēmusi attiecīgu lēmumu (21.1.1.).

Konkurences padome 24.03.2009. pieņēma lēmumu Nr. E02-8, ar kuru konstatēja Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu RBP darbībā, ierobežojot PKL Flote sniegt velkoņa pakalpojumus Rīgas brīvdzīvoklī. Konkurences padome secina, ka ar 24.03.2009. lēmumu Nr. E02-8 noteiktais naudas sods nav atturējis RBP no prettiesiskām darbībām atkārtoti. Tādējādi, ievērojot Noteikumu Nr.796 21.1.1.punktā noteikto, Konkurences padome uzskata par nepieciešamu un pamatotu, naudas soda apmēru palielināt par 0,25%.

Konkurences padome, izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, secina, ka RBP darbībā nav konstatējami citi atbildību pastiprinoši apstākļi atbilstoši Noteikumu Nr.796 21.1. un 21.2.apakšpunktos norādītajam.

Ņemot vērā minēto apsvērumus saistībā ar pārkāpuma smaguma pakāpi, Konkurences padome uzskata par atbilstošu un samērīgu RBP piemērot nauda sodu Ls 309 100 (1%) apmērā.

5) Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 23.punktu kopējo naudas soda apmēru var samazināt, ja pastāv vismaz viens no 23.1.apakšpunktā uzskaitītajiem atbildību mīkstinošiem apstākļiem, t.i.: pārkāpums pārtraukts, tiklīdz tirgus dalībnieks saņēmis no padomes informāciju par iespējamo Konkurences likuma 13.pantā minēto pārkāpumu (23.1.1.), tirgus dalībnieks brīvprātīgi novērsis pārkāpuma sekas, pirms Konkurences padome pieņēmusi lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu (23.1.2.), tirgus dalībnieks pēc savas iniciatīvas sniedzis pilnīgu un patiesu informāciju vai pierādījumus, kuriem bijusi būtiska nozīme Konkurences likuma 13.pantā minēto pārkāpumu konstatēšanā (23.1.3.), tirgus dalībnieks atlīdzinājis zaudējumus, kas radušies no izdarītā pārkāpuma (23.1.5.). Konkurences padomes ieskatā nav konstatējami Noteikumu Nr.796 23.1.apakšpunktā norādītie apstākļi naudas soda samazināšanai.

Konkurences padome ir tiesīga samazināt naudas soda apmēru, ievērojot Noteikumu Nr.796 23.2.apakšpunktu, t.i., ja tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 procentiem no šā tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma.

Ņemot vērā Noteikumu Nr.796 23.2.apakšpunktā noteikto un izvērtējot noteiktā naudas soda lietderību un samērīgumu, Konkurences padome uzskata, ka RBP piemērojamais naudas sods samazināms, ņemot vērā, ka RBP 2009. gada neto apgrozījums velkoņu pakalpojumu tirgū Rīgas brīvdzīvoklī ir mazāks par 10 procentiem no 2009. gada neto apgrozījuma.

Ievērojot iepriekšminēto noteiktais naudas sods ir samazināms un galējais naudas sods nosakāms Ls 105 000 apmērā.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3.punktu, 13.panta pirmās daļas 1.punktu, 14. panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 8., 13.pantu, 65.panta trešo daļu un 66.pantu, Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” 3., 5., 13., 15.punktu, 18.3., 19.1., 21.1.1. un 23.2.apakšpunktu, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu Rīgas brīvdzīvokļa pārvaldes darbībā.

2. Uzlikt Rīgas brīvostas pārvaldei naudas sodu Ls 105 000 (simts pieci tūkstoši latu 00 santīmu) apmērā. Uzlikt par pienākumu naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr.90000050138, konta Nr. LV78TREL1060001019900, BIC:TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei, iesniedzot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā apstiprinātu naudas soda maksājumu uzdevuma apliecinātu kopiju.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) - Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme